

DUHOVNI PASTIR.

Izhaja vsak mesec. — Velja 4 gld. na leto.

Letnik I.

V Ljubljani, januarija 1884.

I. zvezek.

Praznik obrezovanja Gospodovega ali novo leto.

Ogledalo prave sreče.

Minula je žetev, dokončano je leto,
in mi nismo rešeni. Jer. 8, 20.

David prerok imenuje leto krono ali venec. „*Blagoslavljaš venec leta, in tvoja polja se napolnijo z rodovitnostjo*“ — se bere v 64. psalmu. Ali ni to lepo, če tvoja pretečena leta zaslužijo imenovana biti krasni venčki, lepe krone? Kolikor lét, toliko krón! Da bo naše leto, ki smo ga danes pričeli, res krona ali venec, mora biti vse s cvetjem vsakterih čednost prepleteno, in da bo to cvetje rodovitno, mora najprvi in najposlednji — mora sleherni cvet v tem venecu biti ime Jezus. V imenu Jezusovem tedaj pričnimo novo leto, v tem najlepšem cvetu tudi premišljevanje ob novem letu.

Ob novem letu si vóščímo srečo in pravimo: „*Bog daj srečno — veselo novo leto!*“ Srečen bi bil rad vsak človek, in dobro vem, da tudi nobeden izmed vas ne želi nesrečen biti — saj v večnosti ne. Vse išče sreče. Kje je sreča? Za novo leto se darovi dajejo; vam bi hotel tudi jest kaj dati: dam vam, če hočete, ogledalo, v katerem bote srečo videli, ako vanj gledate, videli tudi to, kako se sreča doseže. Povedati vam pa moram, da to ogledalo bode²včasí — ali še celo velikrat kazalo, da je tako imenovana sreča dostikrat nesreča, in tako imenovana nesreča pa sreča. Če bomo v to ogledalo zvesto gledali, se smemo zanašati, da bode nastopno leto tudi za nas venec ali krona in da ga bo Gospod napolnil z rodovitnostjo. Če ne, se bo spopolnilo, kar v drugem kraji Duh

božji govori, namreč: „*Minula je žetev, dokončano je leto, in mi nismo rešeni, in z ničemur se nismo oskrbeli.*“ (Jer. 8, 20.)

Ktero tedaj je ogledalo, ki sem ga vam obljubil pokazati, ter se v njem sreča vidi? Ob kratkem naj povém, da to ogledalo je ravno tisti cvet v našem vencu, je Jezus sam. „*Jaz sem pot, resnica in življenje*“, začetek in konec vse sreče. V njem, v njegovem življenji se skoz leto ogledujemo, po njegovem zgledu živimo in delajmo, pa bomo srečo videli in jo dosegli, in naše leto bo najlepša krona ali venec, ktereга bo Bog sam po našem prizadetji napolnil z rodovitnostjo.

Iz tega pa vam je lahko tudi jasno, kar sem dalje omenil o tem ogledalu: da vam bo namreč kazalo večkrat nesrečno srečo in srečno nesrečo.

I.

Nektere podobe nesrečne sreče, ki se velikrat v tem ogledalu vidijo, naj vam pojasnim naprvo.

a) Poglejte v ogledalo novega leta, ono vam bo pokazalo otročiča od 6—12 lét, kateri se med rožicami igra, prelepo oblečen, nikoli lačen; nič se mu ne odreče, oče in mati se bojita ga le kaj malo užaliti. Moli, če hoče; v cerkev gre, če hoče, in tako gre vse le po njegovi volji. Vi pravite, ta otrok je srečen. Počakimo malo.

b) Poglejte v ogledalo novega leta, in videli boste mladenčca od 14 do 26 lét, ki ima dosti denarja — za to že oče in mati skrbita — pa tudi dosti prostosti, da gre kadar in kamor hoče in pride kadar in od koder hoče. Vi mladi pravite, ta mladenec je pač srečen! Počakimo malo, sodba se ne sklepa tako naglo. — Vidite deklico, ki si je znanje storila, hodi na plese, v vesele družbe; noben človek ji zadržkov ne stavi; polno mladih oči se nanjo obrača; obleka na nji je pač blizo sto goldinarjev stala Je ona srečna, kaj pravite, njene tovaršice? Bomo videli.

c) Vi vidite mladega moža in mlado ženo, ki sta podedovala lepo premoženje in se vdeležujeta vsih veselie, kakor tudi doma nimata skrbi in v ničemur pomanjkanja ne trpita. Oh, to sta srečna, kaj ne? Potrpite s sodbo, še ni poslednji dan.

d) Ogledalo novega leta nam kaže učenega človeka, ki je študiral, veliko bere, bi djal, modrijan je, ki zna kaj gladko govoriti. Zdi se vam, da jo bolje zadene kakor vaš duhovni pastir, kadar začne modrovati o novih časih, postavah itd., zlasti kadar se

zoper cerkev, duhovne vzdigne. Tudi sam sebi se moder zdi in hvali se, da mu ni treba pridig, češ, da že davno vse to sam bolje vé. Vi se mu čudite in utegnili bi reči: lejte, kako je srečen, ki vse tako dobro vé in zná in vsaki reči do korenine vidi Pa skusite malo čakati s svojo sodbo, sreča je opotočna in na razpotji sedi; že modrijan Solon je djal, da pred smrtjo se ne more nobeden srečen imenovati in se nikoli ne vé, kaj še pride. —

a) Da vam podobe iz spomina ne zginejo, naj vam povém, da uni po vaši misli srečni otrok je s svojo mehkužnostjo bil kmalo velik grešnik in zapravljivec, precej po zgodnji smrti staršev pa tolik revež, da mu je bilo treba pri drugih ljudéh usmiljenja prositi. Njegova sreča v otročjih letih je bila tedaj nesrečna sreča, ker ne za to, ne za prihodnje življenje se pri njem ni skrbelo.

b) Uni mladeneč je v smrtnem grehu v pretepu in pijanosti še med tistim letom konec storil; tedaj njegova prostost, njegovo bogastvo, sploh njegova sreča je bila največa nesreča. Una hči je bila zgodaj zašla v slabe družčine, v pregrehe in nikoli več ni bila v življenji iz srca vesela. Kakošna tedaj je bila njena sreča?

c) Una mož in žena, ki sta v začetku tako predrzno delala, sta se kmali naveličala svojih veselie, pa tudi drug drugzega, ter sta bila v toliki domači needinosti in v takim razporu, pa tudi v družih pregrehah, da se Bogu smili, in tega bi nikoli ne bilo, ko bi bila v začetku tako pridno hodila k božji službi in do spovednice, kakor sta hodila v gostilnice in na veselice, in celo v kazališče. Njuna sreča tedaj je bila v resnici nesrečna sreča.

d) Tisti nčenjak, tako imenovani modrijan, ki je staršem toliko denarja zapravil, poslednjič ni bil drugzega kakor zakotni pisac in lažnjivi liberalec, ki je mladino zapeljeval in ljudi motil in šuntal zoper vero, cerkev in duhovne; čez malo je sedel v ječi, ker mnogotere njegove goljufije so se razodele. Izpuščen iz ječe je hodil narbolj pogosto k tistim na vrata trkat za pomoč, ktere je poprej narbolj obiral in zaničeval. Lejte, kako tedaj se je svet motil, ker ga je srečnega imenoval!

Posvetna tako imenovana sreča, kakor iz teh podob vidite, je tedaj velikrat nesrečna, in nikoli nikarte človeka ne blagrujte, naj bo mlad ali star, ako ne vidite pri njem strahú božjega in duha zatajevanja. In ali nam ne kaže ravno tega življenje in osoda bogatega moža? V Jeruzalemu še zdaj kažejo mesto njegove hiše. Obilnost, mehkužnost, lišp, veselje, ali ob kratkem reči: vse posvetne dobrote — to je bila njegova sreča. Poglejmo pa za malo časa naprej, zakaj

čas strašansko hitro teče — kaj vidimo? Bogatega mehkužnika vidimo — pogubljenega in Abraham mu govori: „*Ti si v življenju dobro vžival, Lazar pa hudo; zato je uni tolažen, ti pa si trpinčen.*“ Tako kakor bogatinu se vtegne goditi čez prav malo časa marsikomu, kateri je zdaj srečen, pa pregrešno živi, ker nesrečna je njegova sreča.

Ljudje se sicer velikrat pohujšujejo nad tem, da dostikrat ravno malopridni, mlačni, hudobni, nejeverski imajo najlepša posestva in največje premoženje, pa najboljše službe ter najvišje oblasti. Toda premožni niso vselej tako slabi kristijani, kakor jih reveži sodijo, ki so velikrat sami v pregrehah, in Bog jim hoče to dobro, kar storijo, poplačati že tukaj na zemlji. Če so pa res zanikerni, potlej primera ni slaba, katero nekteri delajo pri tej reči, ki pravijo, da Bog z ljudmi nekako tako dela, kakor ljudje z domačo živino. Tistih goved, ki jih za klavščino odločijo, ne vpregajo več, temuč jih pitajo in debelé z najboljšo klajo; ktere so pa gospodarju koristne in jih hoče prihraniti za hišo, morajo delati, trpeti, sè slabejo pičo zadovoljne biti in marsikter vdarec prenesti. Zato pa ostanejo pri hiši svojega gospodarja, in so njegovo veselje. Enako se godí s človekom. Marsikteri je zgubljen za čednost, za vero, ne spreoberne ga nobena reč; ima pa vendar kaj dobrega nad seboj, je morebiti usmiljen do bližnjega, za kar ga Bog tukaj plačuje, ker je za prihodnje življenje zgubljen in bo mogel zavoljo svoje trdovratnosti zavržen biti.

Vidite tedaj, kako res je, da je sreča velikrat nesrečna. Zamogel bi vam to še pojasniti iz neštevilnih zgledov: iz življenja kralja Salomona, Heroda, vojvoda Holoferna in neštevilnih drugih; pa vem, da ste tega dosti prepričani, samo ne premislite ne, kadar morebiti čez božjo previdnost godrnjate. Veste, kaj je nasledek vsega tega? Ta, da vam ne vošim nesrečne sreče, t. j. tiste sreče, ktera bi vas na tem in na unem svetu nesrečne storila.

II.

Nasproti pa vam bo ogledalo, ki sem vam ga za novo leto za darilo odkazal, tudi pojasnilo, da je nesreča velikrat srečna. Leto je venec; Jezus rožice sadi, iz katerih se venec dela, sreča raste; zato pa mora Jezus korenine rovati in trebiti zemljo človeških sre z mnogimi poskušnjami in britkostmi. To pa boli, in svet imenuje to nesrečo; pa ta nesreča k sreči pelje, je srečna nesreča. Rekel je angelj Jožefu: „*Jezus imenuj njegovo imé, t. j. Odrešenik: ker on bo ljudi rešil od njih grehov.*“ (Mat. 1, 21.) Mislite, da je bilo to posvetnim, nerazumnim in časti lakomnim judom všeč, menite, da so

imeli to za srečo? Čisto nič ne. Raji bi bili, da bi jih bil rešil časne britkosti, rimljanskega jarma, jim naklonil silno bogastvo in slavo ter jim druge narode podvrgel. Ti ljudje niso prevdarili, da vso nesrečo, časno in večno, nam nakoplje greh — da lakota in golota, stiske od sovražnikov, bolezni, smrt in pogubljenje izvira iz greha, in če jih Jezus reši greha, da jih vsega hudega reši. Za Jezusa samega je bila nesreča, da je trpel, umrl; toda to je bila srečna nesreča, zakaj, ker je spolnil voljo nebeškega Očeta, je dosegel najvišjo čast kakor Odrešenik svetá. Še večja sreča je bila njegova smrt za ljudi. — Pij IX. — imenovani križ od križa — so bili morebiti najnesrečniši na zemlji, ali ta nesreča je zanje čisto gotovo največa sreča. To bodo prihodnji časi pričali . . . Z vojsko, z zatajevanjem itd. se moramo mi Zveličarjeve smrti vdeleževati. — Zastonj je plevel pleti, če se pusté korenine v zemlji; precej bode spet pogнал. In lejte, to rovanje korenin in hudih nagnjenj, to zatiranje in zatajanje samega sebe boli, in to ljudje, zlasti dandanašnji, imenujejo nesrečo, pa ni res, je le sreča; ali če je nesreča, je srečna nesreča. Le pomislite, ko bi se ljudje ne zatajevali in bi živeli po svojih nagnjenjih in željah, kakošno bi to bilo! Nečistost bi bila svet okužila, nobeden bi razžalniku ne odpustil, vsi bi ropali in kradli, kar bi kdo mogel. Ali bi to bila sreča? Gotovo ne! Ravno mehkužniki, taki, ki hočejo nekaj bolj učeni in umni biti, si želé nekake prostosti ali svobode, kakoršne pa še nikoli ni bilo, in je ne bo, razun za tistega, ki hoče po živalsko živeti in to imenuje srečo.

In kakošna je ta njih prostost ali svoboda? Verovati, kar se komu ljubi; živeti, kakor se komu zdi; v zakonu ali pa brez zakona mesenosti streči; jesti do vrha grla in kolikorkrat se komu ljubi, če tudi je post; pisati, govoriti čez bližnjega, zoper cerkev, vero, cerkvenega najvišjega poglavarja in druge namestnike Božje brez strahú in kazni. Tako prostost sedanji „olikanci“ srečo imenujejo; pa to je tako gotovo nesrečna sreča, kakor gotovo je Jezus drugač živel in učil, križ nosil in ga nositi učil, kakor res beremo ravno nasprotno od tacih zmot v njegovem evangeliji. Sv. Janez pripoveduje, da je Zveličar nekdam trdovratne jude učil in svaril, in „veliko jih je vanj verovalo.“ Potem še le jim je tudi povedal, kako bodo pravo prostost dosegli. Rekel je tedaj Jezus tistim judom, kateri so vanj verovali: „*Ako bote vi v moji besedi ostali, bote moji pravi učenci; in spoznali bote resnico, in resnica vas bo proste storila.*“ Tedaj v spoznanji resnice, v spoznanji prave vere, v spoznanji krščanske postave je svoboda ali prostost; to je učil Kristus, temu ne more noben človek ugovarjati.

Mislite pa, da so ga judje razumeli, ali razumeti hotli? Kaj še? Zavili so precej na drugo stran, kakor taki, ki resnice nočejo slišati, rekoč: „Zarod Abrahamov smo, in nikoli nismo nikomur služili: kako tedaj praviš: prosti bote?“ Zdaj pa jim je Zveličar s prisego zatrdil, da vsak grešnik je suženj in ne prost človek, in pa največi, najbolj milovanja vreden suženj: suženj greha. Rekel jim je: „Resnično, resnično vam povem: vsak, kdor greh dela, je suženj greha.“ (Jan. 8, 34.) Kdor koli tedaj ne živi po zapovedih, ampak po svoji volji, to je, po lažnjivi prostosti, pregrehi služi, on je suženj, in taka lažnjiva prostost je tedaj po Zveličarjevem nauku najhujša sužnost, tedaj najnesrečniša sreča, ki si jo kdo zamore misliti.

K temu moram vam pa pristaviti opombo. Ravno ker je ta sužnost v grehu tolika nezmerna revščina in nesreča, je pa tudi rešenje iz te sužnosti najlepša nova prostost ali svoboda, največa sreča. Od tod je jasno, kolika je dobrota, da je Jezus prišel na svet nas greha rešit, in kako veseli so toraj božični prazniki, ker so čas ali obletnica naše nove prostosti, naše svobode. In kdor se je v času pripravljanja na prihod Zveličarjev, to je v adventu, očistil grehov, ako je bil poprej suženj greha, njemu ni treba dopovedovati, kolika dobrota je duhovna prostost ali stan brez greha. Stan milosti božje, stan duševne svobode je zares tolika dobrota, tolika dušna prijetnost, da je vredno vsega truda, vsega pripravljanja k zakramentu sv. pokore, ko bi človek za to tudi nič drugega ne prejel kakor le samo časni pokoj srca. Še več rečem. Tudi le en sam dan dušnega miru je vreden pripravljanja celega adventa — toliko prijeten je stan milosti božje. In ko bi imel kdo tudi veliko drugega terpljenja prestati, vse to, bi djal, le malo kazí, da je le duša prosta, da je le srce mirno.

V takem stanu dušne prostosti, pokoja v sreč, človek poskuša, kako resnično je, kar sem vam omenil: da je ravno nesreča velikrat sreča. Ubogi Lazar je vžival največo prostost, česiravno je bil največi revež; egiptovski Jožef se je tolažil v ječi, Suzana še pri kupu kamenja s svojo dušno prostostjo; tako miren je bil tudi David po svoji pokori v hudem trpljenji, tako Job obdan z vsemi britkostmi.

Glejmo toraj, da ohranimo čisto vest, stan milosti Božje v novem letu ter ves čas življenja; in vsako naše leto bo res prijeten vence — prava sreča v življenji in na zadnje zlata krona celega trudapolnega prizadevanja. Obvaruj pa večni Bog, da se nad nami ne zvršujejo prežalostne besede prerokove: „*Minula je žetev, dokončano je leto, in mi nismo rešeni!*“ Amen.

Mgr. L. Jeran.

Nedelja pred sv. tremi Kralji.

Urno in odločno skrbimo za dušo.

(Osnova.)

Mat. 2, 21.

Vvod. Neprecenljiv zaklad — sam božji Sin je bil izročen v varstvo Mariji in Jožefu. Obvarovala sta ga z božjo pomočjo in z lastnim prizadevanjem; — danes se veselo vrneti ž njim v domači kraj. Brez pomoči od zgorej bi še ne bila vedela, kolika nevarnost mu preti, da ga celo hočejo umoriti: angelj iz nebes tedaj mora priti Jožefu naznaniti pretečo nevarnost. Ako bi Jožef ne bil tako hitro vstal, kdo vé . . . Dveh reči je tudi nam treba, ako hočemo srečno rešiti najdraži zaklad, ki ga je nam Bog izročil — svojo neumrjočo dušo, nebeške pomoči pa lastnega prizadevanja. Bog je pripravljen vsakemu dati potrebnih gnad; tedaj je le na našem prizadevanju ležeče. To prizadevanje za dušo, da bi enkrat srečno se vrnila v domači kraj — v nebesa, je po raznih stanovih in okoliščinah mnogovrstno . . . Hočem pa danes pred vsem povdariti le eno lastnost naše dušne skrbi: odločno urnost. V dveh evangelijih je povedano: „*In Jožef vstane, vzeme Dete . . .*“ Tudi mi urno in odločno skrbimo za dušo!

Izpeljava. 1. Urni in odločni bodimo gledé skušnjav in dušnih nevarnost. Kadar se začno vzdigovati grešne misli in želje: jezljive, maščevalne, prevzetne, nevošljive, nečiste; urno se jih iznebimo in precej jih odločno zapodimo; razmislimo se s kako drugo pametno rečjo, z molitvijo, delom itd. Sv. Salezij: „*Ne pregovarjaj se s svojim sovražnikom in le ene besede mu ne odgovori razun tiste, katero mu je odgovoril naš Gospod: Poberi se, satan, zakaj Boga samega moraš moliti in njemu samemu služiti. Ne glej tedaj skušnjavi v obraz, marveč na Gospoda se oziraj, kajti če se oziraš na skušnjavo, ti utegne, posebno če je huda, omajati srčnost!*“ Žalosten zgled nam je Evin pogovor s kačo i. dr. — Enako urno in odločno je treba zavračati skušnjave, ki prihajajo od spridenega sveta. Če imajo tvoje oči zagledati kaj pohujšljivega, v drugo stran se obrni ali pa v tla; če ti pride zapeljivo berilo v roke, proč vrzi; če ti žuga

družčina biti nevarna, hitro beži Srečen, kdor se zna tako urno izogniti skušnjavam. Varniše je, če le moč, vojske se ubraniti, ker zmagovanje v vojski je vselej negotovo.

2. Urni in odločni bodimo gledé pokore in poboljšanja. Ker je nevarnost tolika, so le redki taki, ki bi skušnjava vselej premagali tudi oziroma smrtnih grehov; v malih rečeh pa še pravični sedemkrat na dan greši. Pa hvala Bogu! storjeni greh se more še popraviti. To mogoče le z resnično pokoro. Pokori najbolj škodljivo je odlašanje spovedi in zadostovanja ter resničnega poboljšanja . . . Kolikrat tudi ti slišiš notranji glas: „Vstani, pojdi k spovedi, reši dušo!“ Kolikrat te zvesti angelj opominja: „Vstani, beži od te hiše, zapusti ono osebo, tisto sodomsko družčino itd.“ Boš li odlašal? Nikar; kar se odklada, se odloži; marveč urno, odločno stori prvo stopinjo, druga bo loža Zgled: zgubljeni sin Zdaj si še klican, pozneje morda utihne glas milosti božje. Ko bi Jožef ne bil precej vbogal, drugo noč bi ga angelj božji ne bil klical „*Danes, ko slišite njegov glas, ne zakrknite svojega srca.*“ (ps. 94, 8.)

3. Urni in odločni bodimo za dobra dela! Tudi k dobrim delom nas mnogotero opominja in priganja božji glas; poslušajmo ga in vbogajmo na prvo besedo „*Pri vsih svojih delih bodi hiter!*“ (Sir. 31, 27.) Koliko dobrega opuščajo ljudje, ker se ne znajo urno odločiti! Koliko sklepov jim lenoba zaduši! Koliko drazega časa se potratí z vnemarnim odlašanjem! Toraj: kadar te zjutranja ura kliče, vstani, vzemi svoje orodje in na delo; kadar slišiš zvon vabiti, vstani, vzemi molitvenik in hiti k sv. maši; kadar vidiš brata v potrebi, vstani, vzemi od svoje obilnosti in mu daj O kako so znali svetniki vsak trenutek prav obrniti, kako pa sedanji mehkužni svet nepremišljeno trati dragi čas! —

4. Prav posebno pa bodimo urni, odločni in pogumni, kadar Bog od nas kaj težkega terja, ali če smo se odločili za višjo popolnost. Pravijo, da še živa kopriva ne speče dokaj, ako se urno zagrabi; celó skoz žareči ogenj se srečno pride, ako se jadrno steče. Urno in pogumno si naloži križ na ramo, saj ti ga je Gospod poslal: vstani in vzemi Zgled: aposteljni, ki so vse zapustili in za Jezusom šli Čahčej urnó z drevesa stopi, ko ga Gospod zakliče, in pripravljen je Žalosten zgled pa bogati mladeneč! Tudi tebe kliče Jezus: vstani in urno hodi za njim! Dal ti bo moč: „*Vse premorem v njem, ki me dela močnega.*“ (Fil. 4, 13.) In če si se odločil in že nekoliko velikih korakov storil za njim, boš videl,

kako ti bo poplašal Peter že ves truden, še enkrat vrže mrežo — s kolikim vspehom! Moj jarem je sladak

Konec. Delajmo urno in pogumno, dokler je dan Še danes se odločimo. „*Rekel sem pa: zdaj začnem; ta sprememba pride od desnice Najvišega*“. (ps. 76, 11.)

Razglašenje Gospodovo ali sv. trije Kralji.

Trojna pot k Jezusu.

Kadar je bil Jezus rojen v Betlehemu v dnevih kralja Heroda, glej! so prišli modri iz Jutrovega v Jeruzalem.

Mat. 2, 1.

Praznik svetih treh kraljev je starodaven praznik v katoliški cerkvi; o njem govori že Klemen Aleksandrijski, ki je živel v tretjem stoletji. Praznik svetih treh kraljev je pa tudi zelo častitljiv in podučljiv praznik, in se po svojem notranjem obsegu precèj loči od drugih praznikov cerkvenega leta. Navadno nas namreč cerkveni prazniki spominjajo le ene dogodbe, bodisi iz Jezusovega ali Marijinega življenja, kakor je že praznik ali Gospodov ali Marijin, razun Svečnice, ki je ob enem Gospodov in Marijin praznik. Praznik sv. treh kraljev pa v sebi edini in nam pred oči stavi tri dogodbe iz Jezusovega življenja in sicer nas spominja na prihod treh Modrih iz Jutrove dežele v Betlehémski hlev; spominja nas na Jezusov krst v reki Jordanu in slednjič na prvi Jezusov čudež v Kani galilejski.

Čas, v katerem so se godile te tri različne dogodbe iz Jezusovega življenja, je sicer daleč narazen od ene dogodbe do druge. Naj je pa tudi ta čas daleč narazen, so vendar le te tri dogodbe med seboj v najožji in najtesnejši zvezi; in prav nič nam ne bo težko, poiskati si nauk, kakoršnega nam te tri dogodbe podajajo po svojem notranjem obsegu in svoji notranji zvezi.

Kakšen nauk nam pač podajajo?

Opisati vam hočem na kratko vsako teh treh dogodb današnjega praznika posebej; videli bomo, da nas vsaka teh treh dogodb nekaj novega uči, tako rekoč vsaka neko novo pot kaže, po kateri se k Jezusu pride. Po navodu praznikovih dogodb hočem o trojni poti k Jezusu govoriti in sicer pojasnil vam bom: kakšna je vsaka te trojne poti k Jezusu.

1. Prva dogodba današnjega praznika je tedaj: Prihod treh modrih iz Jutrove dežele v Betlehemski hlev, in ta prihod nam ima pokazati prvo pot k Jezusu. Kako pač?

Sv. pismo pravi o treh Modrih, da so v Jeruzalemu rekli kralju Herodu: „*Kje je kralj judov, ki je rojen? Zakaj videli smo njegovo zvezdo na Jutrovem in smo prišli ga molit.*“ (Mat. 2, 2.) Evangelist toraj nam pravi, da so ti trije Modri domá ogledali Odrešenikovo zvezdo in so po njej napeljani šli iskat Osreševalca narodov; našli so ga in sicer v jaslicah kot šibko Dete; in kaj storé? Oni vidijo in verujejo; oni spoznajo v tem šibkem Detetu kralja judov; ga molijo in mu darujejo. „*In so šli v hišo in so našli Dete z Marijo njegovo materjo, ter so predenj padli in ga molili, in so odprli svoje zaklade in mu darovali zlata, kadila in mirc.*“ (Mat. 2, 11.)

Ustno izročilo pa pravi o treh Modrih, da so v svojo domovino nazaj pridši pripovedovali svojim rojakom o tem, kar so videli; potem, da je pozneje v one kraje prišel sv. evangelist Lukež in je te tri Modre krstil ter tako Jezusu pridobil.

To nam pripoveduje prva današnja dogodba in nam kaže kar sama na sebi pot, po kateri so trije Modri prišli k Jezusu. In ta je bila?

Trije Modri so po Balaamovem prerokovanji pričakovali zvezdo v znamenje Odrešenikovega prihoda; v gledali so jo in verovali, da je to prav ona zvezda; na pot se napravijo in zvezda jih skoz ptuje dežele pripelje k Jezusu v hlevček. Tukaj vidijo kralja judov; ali v kaki podobi? V jaslicah! In vendar verujejo, molijo, darujejo!

Poglejte pot, ki je tri Modre, nevernike k Jezusu pripeljala: namreč vera. Mnogo nevernikov v Jutrovi deželi je videlo ono zvezdo, ali še zmenili se niso za njo; mnogo judov je slišalo o Jezusu v jaslicah, pa so ga le v jaslicah ležati pustili; ni namreč ošabnim in hudobnim judom v glavo šlo, da bi moglo to revno Dete biti njihov kralj; vere jim je manjkalo.

Poglejte predragi v Kristusu! v prvi današnji praznični dogodbi pot, ki je tri Modre lepo k Jezusu pripeljala; vera je bila in iz te svetopisemske dogodbe imamo torej v zgledu nebeški nauk, kakšna pot zamore tudi nas k Jezusu pripeljati. Ravno tista, kakor tri Modre. — Vera! To nas uči tudi Jezus Kristus kaj jasno z besedo. „*Kdor hoče k Bogu priti, mora verovati, da je* (Hebr. 11, 6); „*kdor veruje, bo zveličan; kdor pa ne veruje, bo pogubljen*“ (Mark. 16, 16); „*kdor veruje v Sina, ima večno življenje*“ (Jan. 3, 36); „*to je večno življenje, da spoznajo Tebe, samega pravega Boga in Jezusa Kri-*

stusa, ktereга si poslal“ (Jan. 17, 3); „brez vere pa je nemogoče Bogu dopasti.“ (Hebr. 11, 6.)

Ali poznamo mar mi to pot; smo morebiti celó na njej že? O preljubi v Gospodu! od te strani smo pač srečni, bolj srečni kot trije Modri; mi smo od kerščansko-katoliških staršev rojeni in smo precej po svojem rojstvu od sv. cerkve po sv. krstu bili na to pot pripeljani. Nam ni toraj treba, pota k Jezusu še le iskati, ampak mi smo že na njem. Nismo pa že pri Jezusu za vselej, in tudi ni rečeno, da moramo k Jezusu priti, ako smo kot katoličani na poti k Jezusu, ker človek ima prosto voljo in mu je mogoče, da tudi zapusti to pot k Jezusu, da po lastnem zadolženju celó ob vero pride. Zakaj božji dragi dar — sv. vero nosimo „v prstenih posodah“ (2. Kor. 4, 7) in zatoraj moramo skrbno varovati v srcu svojem ta imenitni, nebeški dar. Ogibajmo se vestno vsakih priložnosti, v katerih bi hudobna beseda, hudobni zgled, vihar kužljivih nauk utegnil zapeljati naše srce in izpuljiti iz njega božji dar sv. vere; pogosto prosimo Boga, delivea vsih dobrot za sladki in zveličavni dar sv. vere in radi kličimo z onim pomoči željnim očetom v evangeliju: „Gospod verujem, pomagaj moji neveri!“ (Mark. 9, 23) — in z aposteljuni: „Pomnoži nam vero!“ (Luk. 17, 5.)

2. Ni toraj že dovolj za nas, pravim, da smo na potu k Jezusu, ampak moramo tudi po tej poti dalje hoditi, da enkrat pridemo k Njemu. „Ne veste li, da tisti, kteri v tekališči tekó, vsi sicer tekó, pa le eden stavo dobi?“ (I. Kor. 9, 24.) Ni toraj po aposteljniovih besedah dovolj, da le tečemo za stavo, mi jo moramo tudi doseči. Kako bi bilo pač mogoče teči nam prav? Kaj naj bi pač mi storili, da bi za Jezusom hodili in enkrat k njemu prišli?

Druga dogodba, ktere se današnji praznik spominjamo, nam na to vprašanje dobro odgovori in razodene to skrivnost, namreč dogodba Jezusovega krsta v Jordanu.

Kaj pravi ta?

Ko stoji Jezus v vodi in ga Janez Krstnik obliva, prikaže se sv. Duh v podobi golobčka nad Jezusovo glavo in Bog Oče se oglasi v oblakih, rekoč: „Ta je moj ljubeznjivi Sin, nad kterim imam dopadajenje.“ (Mat. 3, 17.) Koliko pa ljubeznjiv? Pri drugi priliki nam je pojasnil, koliko mu je ljubeznjiv njegov Sin, Jezus Kristus. Pri spremenjenji na gori Tabor se je zopet oglasil Bog Oče in rekel: „Ta je moj ljubeznjivi Sin, nad kterim imam dopadajenje, njega poslušajte!“ (Mat. 17, 5.) Ta dvakratni glas Boga Očeta iz oblakov nam daje popolni nauk, kaj nam je storiti, ako hočemo k Jezusu

tudi priti, ko smo že po sv. veri na poti proti njemu. „Njega poslušajte!“ pravi Bog Oče in v tih besedah vidimo naznanjeno sredstvo, katerega se moramo držati, ako nočemo zgrešiti in zgubiti prve poti; in to sredstvo je: Jezusa moramo poslušati; Jezusovo, božjo besedo moramo poslušati in po njej svoje življenje vrnati.

Kar Bog Oče uči, to uči tudi Bog Sin. „Človek ne živi samo od kruha, ampak od vsake besede, ki pride iz božjih ust“ (Mat. 4, 4); „ako vi ostanete v moji besedi, bote v resnici moji učenci“ (Jan. 8, 31); ker „moje ovce poslušajo moj glas“. (Jan. 10, 27.)

Kamorkoli se ozremo v sv. pismu, nahajamo nauk in opomin, da poslušajmo Jezusovi nauk, ki edini zamore nas na poti k njemu ohraniti in nas k njemu pripeljati. Zakaj pot do Jezusa ni gladka in varna; mnogo in sicer silovitih sovražnikov jo oblega; notranji in vnanji so; in š čim bi jih vse premagal li ubogi, slabotni kristijan? „Oblecite božje orožje, da zamorete obstati pred zalezovanjem hudičevim . . . in vzemite meč Duha, kar je beseda božja“, (Efez. 6, 11—17) pravi apostelj. Besedo božjo torej tudi sv. Duh imenuje kot potrebno in zmagovalno orožje zoper vse sovražnike naše duše.

In da je resnično tako, vidimo sami v življenji. Ako kristijan besedo božjo z veseljem posluša in sprejema, se v njegovem srcu pobožnost tako trdo vkorenini, da ondi plevel posvetnosti in poželjivosti kar ne more poganjati in se razraščati; nasprotno se pa srce človekovo, ki za besedo božjo ne mara, za vse dobro ohladi in sčasoma popolno otrpne. S srcem človekovim je nekako tako, kakor z vodo. Ako imaš vodo pri ognju in ognju le prikladaš, se ti voda razgreje in vroča postane; dokler je voda pri ognju in je ogenj dovolj živ, tudi voda gorka ostane; ako pa ugasne ogenj, shladi se tudi voda. In ravno tako je tudi srce kristijanovo gorko in pripravno za pobožnost, dokler hodi k ognju besede božje; ako si pa kristijan svojega srca nič več ne ogreva pri ognju besede božje, se ohladi, mlačen postane in greh ima pripravno in široko pot v njegovo srce.

Ali nam pa kdaj govori Bog Oče, Bog Sin, Bog sv. Duh, da nam je mogoče poslušati besedo Božjo? Ah! kolikrat in kako lepo! Zdaj govori v očetovi hiši po skrbnih starših; zdaj govori po duhovnih v šoli in v cerkvi; zopet govori po glasu vesti; zdaj nam oznanuje po dogodbah, srečnih in nesrečnih. O! prilike nam ne manjka; le vestno segajmo po besedi božji, in krasen sad bo ona obrodila v nas!

3. Kakšen sad neki?

Tretja dogodba, ktere se sv. cerkev spominja današnji dan, nam lepo naznanja, kakšen sad bo obrodil v sredu tistega kristijana, ki po

sv. veri in besedi božji hodi za Jezusom. Ta tretja dogodba današnjega praznika nam pripoveduje, da, ker je bil povabljen, je šel Jezus Kristus v Kano galilejsko na ženitnino; tam se je pridružil svatom; tamkaj se je radoval s svati in jih razveselil s prvim čudežem, ko je vodo v vino spremenil.

V tej tretji dogodbi današnjega praznika torej vidim sad, preblagi sad dveh prvih potov; in pravim, ta sad je: Kdor bode po sv. veri in besedi božji zvesto za Jezusom hodil vse svoje življenje, tisti pride po smrti telesa k nebeški ženitnini, k mizi Jezusovi z Abrahamom, Izakom in Jakobom; s takim zvestim prijateljem se bo Jezus Kristus v nebeškem kraljestvu združil in on bo z Jezusom kraljeval vso večnost. „*Ako ž njim trpimo, bomo tudi ž njim kraljevali*“, (2. Tim. 2, 12) in zopet pravi: „*Kdor premaga, mu bom dal sedeti z menoj na mojem sedeži*“. (Skriv. raz. 3, 21.)

Enoglasno trdijo vsi cerkveni učeni, da zveza med Kristusom in zveličano dušo je taka, kakor zveza med ženinom in njegovo nevesto. Jezus je ženin in zveličana duša njegova nevesta. Ja, Jezus Kristus zveličano dušo kar naravnost svojo nevesto imenuje v Vis. pes. (4, 8) z besedami: „*Pridi, nevesta moja, pridi, kronana boš!*“ Duša zveličana bo torej sedela na tronu pri svojem ženinu Jezusu in s krono nebeško obdana bode ž njim vso večnost kraljevala.

Ah! kolika čast! Kolika sreča! Ali pa umeš tudi, predragi! kaj se pravi: Nevesta biti? in sicer Jezusova nevesta biti? Zapomni si dobro in nikdar ne zabi, da nevesta ima z ženinom svojim eno in isto v posestvu. Besede pri sv. Janezu (Jan. 17, 10), ki jih Jezus sam govori, in ki se glasé: „*Vse moje je tvoje, in tvoje je moje*“, se smejo pač obrniti na nevesto Jezusovo in njeno pravico, kakoršno bo ona imela v nebeškem kraljestvu. Glej, duša Kristusova! Glej ga Jezusa, svojega večnega ženina! Njegova lepota je tolika, da ž njo razsvitljuje vse nebesa in zraven sebe nobene druge svitlobe ne potrebuje. „*In mesto ne potrebuje ne solnca, ne lune, da bi svetila v njem; zakaj veličastvo božje ga razsvitljuje in njegovo svetilo je Jagnje!*“ (Skr. raz. 21, 23.) Glej plačilo izvoljenih v nebesih, od kterega apostelj pravi, da „*oko ni videlo, uho ni slišalo in nobeno človeško srce še ni občutilo, kar je Bog tistim pripravil, ki njega ljubijo*“. Premisli vse to in pred oči si postavi vso to lepoto in srečo, ter nikar ne zabi, da vsa ta lepota bo tudi tvoja, vse to plačilo tudi tvoje posestvo. Sv. Magdalena vidi sv. Alojzija v nebeški lepoti njegovi, kakor bi si jo bila komaj mislila, da je v nebesih („*quantam vix esse in coelo credidisset*“ Propr. Lab. 21. jun.); in

sv. Peter iz Alkantare ves radosten zakliče: „*O srečna pokora, ki si mi pridobila toliko slavo in čast!*“ Da je temu in bode temu resnica, da bode namreč zveličana duša, kot nevesta Jezusova prejela od Jezusa njegovo lepoto in posestvo, nas zagotavlja sv. Duh sam, ki pravi: „*Kdor premaga, bo vse to posedel*“ (Skr. raz. 21. 7); in sicer posedel vso večnost.

Predragi v Gospodu! gotovo si želiš priti unkraj groba do tolike časti in bogastva in postati nevesta Jezusova; zatorej hodi! hodi! za Jezusom zdaj na zemlji; nikar, ah! nikar ne hodi po svoji volji ali po volji in vabljenji spridenega sveta; saj veš, da Kristus in Belijal, Kristus in svet se nikdar sporazumela in sprijaznila ne bota; kdor hoče sebi in svetu služiti, ne more nikakor Kristusu služiti. „*Ne ljubite ne sveta, ne tega, kar je v njem. Ako kdo svet ljubi, Očetove ljubezni ni v njem.*“ (1. Jan. 2, 15.)

Takšna, preljubi v Kristusu! je trojna pot k Jezusu. Najslajša je tretja in najboljša; toda nikdar nikar ne zabimo, da na tretjo pot tisti kristijan nikakor ne more stopiti, ki po prvih dveh hodil ni. Od prve pravi Jezus: „*Resnično, resnično povem, ako ni kdo prerujen iz vode in iz sv. Duha, ne more iti v božje kraljestvo*“ (Jan. 3, 5); od druge pa: „*Blagor njim, ki besedo božjo poslušajo in jo ohranijo*“. Na prvo smo vstopili pri sv. krstu, po drugi hodimo zdaj; hodimo toraj zvesto po besedi božji, in ta nam bo nedvomljivo odprla vrata k tretji poti: k nebeški ženitnini. Amen.

Janez Kobilica.

Prva nedelja po razglašenji Gospodovem.

Človek z grehom Boga zgubi.

In ko so dnevi potekli, in so nazaj šli, je ostal mladenec Jezus v Jeruzalemu in njegovi starši tega niso vedeli.

Luk. 2, 43.

Ze od nekda se prigodba, o kateri današnji sv. evangelijski govori, prišteva med tiste žalosti polne prigodbe, ktere so Marijo prečisto Devico tako pogosto zadevale. Ne bom se predrznil britkost popisovati, katero je Marijino srce občutilo tistikrat, ko je svojega preljubega Sina zgubila, in ga, kakor je mislila, na večer pri sorodnikih in znancih ni najdla. Ve, pobožne kerščanske matere! ve si morete nekoliko misliti neizrečeno britkost Matere božje v tistih treh žalostnih

dneh, ko Jezusa ni imela pri sebi. Če vas je že kterikrat kako trpljenje zavoljo vaših otrok zadelo, povejte, ali niso bili tisti dnevi najbitrejši vašega življenja? In zdaj si mislite žalost Marije, ko je zgubila svojega edinega Sina, svojega Jezusa. Že je 12 let zmiraj pri njem bila, veselje in žalost, sladkosti in bitkosti je ž njim delila; za božjega Sina delati in si marsikaj odreči, ta misel je bila do zdaj njena edina tolažba v vsih žalostnih prigodbah. Ni se pritožila, ko je morala ž njim v Egipet bežati, ker je vedela, da ga bo s tem smrti rešila. In že je pod njenim varstvom kakor ljubeznjivi mladeneč zrastel; en sam pogled je njeno materno srce bolj razveselil, kakor vse posvetne prijetnosti — in Njega — ljubčeka svojega srca — je zgubila! O ve, pobožne duše! pomislite in prevdarite, ali je ktera žalost, da bi se dala z njeno žalostjo primeriti? — Pač je, ljubi moji, še ena žalost, ktera bi Marijini žalosti ne le enaka, ampak tudi večja biti morala, — tista žalost namreč, ktero bi človek občutiti moral, kadar z grehom svojega Boga zgubi. Da z grehom Boga zgubimo, vsi vemo, ali vendar jih je med nami grozno veliko, kateri se za to zgubo več ne zmenijo, ker je njih srce na časno navezано, in se do večnega povzdigniti ne morejo. In če se jim tudi včas, kakor trem Modrim, kaka zvezda prikaže, ki bi jih k večni resnici pripeljala, pa se na njo ne ozirajo, raje v temi hudega poželenja tavajo in le za to skrbé, kar je prazno, minljivo. Oh, Boga zgubé in ž njim vse, pa si te zgube nič k sreči ne vzamejo! O tej resnici hočem danes govoriti in vam skazati 1) da z grehom Boga zgubiti je neizrečeno velika zguba in 2) vendar se ljudje, zlasti v sedanjih časih, za to ne zmenijo.

O milosti polno prebežališče grešnikov, sveta Marija! sprosi mi pri svojem nebeškem Sinu gnado, da bodo moje besede v sreči vsih tistih, ki so svojega Boga zgubili, tisto žalost obudile, ktero je tvoje materno srce občutilo, ko si bila svojega ljubeznjivega Jezusa zgubila! O da bi tudi oni tako skrbno, kakor ti, svojega Boga iskali, ga najdlji in nikdar več ne zgubili!

I.

V veliko žalost je bilo srce Jezusovih učencev vtopljeno, kadar je on, njih nebeški učenik, od njih slovo jemal. Al ljubeznjivo jih Jezus potolaži rekoč: „*Glejte jaz sem pri vas do konca sveta*“. Kristus je zares vedno pri nas v zakramentu presv. Rešnjega Telesa, v katerem ga verni molijo, in pri vsakem sv. obhajilu v podobi kruha kakor pravega živega Boga in človeka z dušo in s telesom s krvjo

in mesom prejmejo. On je zmiraj pri nas s svojo posvečujočo gnado; on prebiva in ostane v srcu pravičnega, ne le s tisto pričujočnostjo, s katero vse napolnuje, ampak še na posebni način, kakor ljubeznjivi prijatelj, kakor zvesti ženin. To on sam potrdi, ko pravi: „*Ako me kdo ljubi, bo moje besede držal, in moj Oče ga bo ljubil in bova prišla in pri njem prebivala*“ (Jan. 14.)

Jezus toraj v duši pravičnega kakor v tempeljnu prebiva; tu on počiva, tu vse s svojo sveto gnado napolnuje. Z majhnimi grehi človek to Jezusovo prebivališče zmiraj tesneje nareja in njegovo milost zmiraj manj občuti. S smrtnim grehom pa ga popolnoma iz svojega srca prežene, zakaj „*Gospod je dalječ tđ hudobnega*“ pravi Modri (15, 28). Kakor je prerok Jeremija trdovratni Babilon zapustil, ker se njega prebivalci niso hotli poboljšati; kakor je Kristus sam nekđaj hudobne jude zapustil in jim, ker niso hotli njegovega opominjevanja poslušati, rekel: „*Jaz grem k njemu, kateri me je poslal; vi me boste iskali, pa me ne boste našli*“; ravno tako zapusti tudi zdaj vsacega, kateri radovoljno v smrtni greh privoli. O grozovitna nesreča! o strašna zguba! kdo jo je vstani dopovedati? Tak nesrečni grešnik zgubi Kristusa, svojega največega dobrotnika, svojega Zveličarja, svojega Boga! To zgubo je prav živo občutil kralj David, ki pravi: „*Moje solze so noč in dan moj kruh, ker mi vsaki dan pravijo: Kje je tvoj Bog?*“ (Ps. 41, 4.) Kje, o usmiljenja vredni kristijan, ki v grehu živiš, o kje je tvoj Bog? Morebiti v tvojem umu? O tega več ne razsvetljuje! Ali je morebiti v tvojem srcu? Ogenj njegove ljubezni je v ngasnil, ga več ne oživlja, ni ga več v njem! Ali je morebiti v tvojem spominu? O le s strahom se nanj spominjaš, ker si ga tako nehvaležno zapustil in ga celo pozabil, ko si grešil. On je toraj tebe zapustil, ker si njegovo prebivališče omađeževal; grdo, umazano stanovanje zaničuje.

Ako so že ajdje za največo nesrečo imeli, če jih je kdo njih malikov oropal, kakor v bukvah Sodn. (18, 24) beremo, v katerih se pripoveduje, da je Mihaz za njimi, kateri so ga okradli in mu tudi njegove malike vzeli, z velikim vpitjem tekeli, in ko so ga vprašali, kaj da mu je, jim je ves objokan odgovoril: „*Vi ste mi moje bogove, ktere sem si naredil, vzeli, in me še vprašate: Kaj ti je?*“ Reči jim je hotel: Vi ste mi moje bogove vzeli in mi s tem največo škodo naredili; ne bi bila me mogla večja nesreča zadeti; toraj vpijem, toraj jokam, ker sem z zgubo bogov v najhujšo revščino pahnjen. Ako so toraj, pravim, že ajdje zgubo svojih bogov, ki so jih sami naredili, za največo nesrečo imeli: oh kakšna nesreča mora še le za

kristijana biti, ako večnega, neskočnega, pravičnega, pravega, živega Boga zgubi! Z grehom zgubi Kristusa svojega Gospoda, stvarnika vsih reči, svojega največjega dobrotnika; solnce pravice in milosti božje v njegovem srcu ugasne in večja nesreča ga zadeti ne more; zakaj kakor bi zemlja nerodovitna postala, kakor bi zeljišča in drevesa se posušila in bi vse vstvarjene reči svojo lepoto zgubile, ko bi solnce popolnoma nehalo sijati; ravno tako se zgodi tudi duši, katero pravo solnce milosti božje — Kristus Jezus — zapusti; ona zgubi svoje duhovno življenje, nezmožna postane kaj zasluženja vrednega za večno zveličanje storiti in se pripravi ob vso lepoto, katero jej je gnada božja dajala.

Oh neizrečena zguba za te, nesrečni grešnik! Nekdaj, dokler je še gnada božja tvojo dušo lepšala, si zamogel z Davidom govoriti: „*Ti, o Gospod, si moj Bog! moj pomočnik, ti si moja moč, moja podpora, moje pribežališče, potrpljenje in upanje moje od mladosti*“. Toda z grehom si zgubil Boga in ž njim zgubil vse. O kolika sprememba, kolika nesreča! Nesrečen je bil zgubljeni sin, ki je ljubi očetovi dom zapustil, nesrečen je bil Ezav, ki je pravico prvorojenega za malo vredno jed prodal; nesrečen je bil Adam, ko je bil iz prelepega raja pahnjen; ali še veliko nesrečnejši je grešnik, kateri posvečujočo gnado božjo, Jezusa svojega Boga, zgubi.

Kakor hitro človek v greh privoli, njegova duša zgubi tudi vso svojo lepoto, vse svoje bogastvo, celo svoje življenje.

Dokler je človek v gnadi božji, je njegova duša v božjih očeh veliko lepša, kakor vse kraljice svetá pred ljudmi; ona je prijateljica, hči, nevesta Kralja vsih kraljev in v božjih očeh dražja, kakor vse zemeljsko bogastvo. Ali kakor hitro s smrtnim grehom Boga zgubi, postane najgrša, najostudniša. Ta hči nebeškega Kralja, ta nevesta Najvišega naenkrat dobi kakor zavrženi duhovi najostudnišo podobo. O njej velja, kakor je Jeremija zastran Jeruzalema, Sijonske hčere, žaloval: „Bila je bolj bela, kakor mleko, lepša kakor safir, in bolj kakor sneg bela; zdaj je kakor oglje črna postala.“

S to lepoto zgubi duša, ktera se je po grehu od Boga ločila, tudi vse svoje bogastvo, vse zasluženje, vse zaklade milosti, ki si jih je v svojem življenji pridobila: „*Pozabljena bo vsa njena pravica*“ pravi sv. Duh (Ezech. 18, 24). Kakor če toča najlepše polje zadene, in naenkrat ves trud kmetu pokonča; ali kakor silni požar v kratkem času najlepše poslopje zruši ter v prah in pepel premeni; tako in še veliko hujše je vse bogastvo, ki si ga je duša z velikim trudom pridobila, z grehom razdjano; vse molitve, posti, milošnje, vse spovedi in sv.

obhajila, vsa spokorna dela nimajo nobene cene, kakor hitro z grehom svojega Boga, njegovo ljubezen in prijaznost zgubi. Pozabljena bo vsa njena pravica.

Pa to še ni vse. S to lepoto, s tem bogastvom zgubi duša tudi svoje življenje. „*Življenje tvojega telesa obstoji v tvoji duši*“, pravi sv. Avguštin, „*življenje tvoje duše pa v Bogu. Kakor telo umrje, kadar dušo zgubi, tako tudi duša mrtva postane, kadar Boga zgubi*“. „Kakor mladika ne more roditi sadu sama od sebe ako ne ostane na trti, pravi Jezus sam, tako tudi vi ne, ako v meni ne ostanete. Jest sim trta, vi mladike. Kdor ostane v meni in jest v njem, on rodi veliko sadu, ker brez mene ne morete nič storiti. Ako kdo v meni ne ostane, bo venkaj vržen, kakor mladika, in bo vsahnila, in jo bodo pobrali in v ogenj vrgli, da zgori“. (Jan. 15.) Toraj pravi spet sv. Avguštin: „Mladika mora na trti ali pa v ognju biti, ako ni na trti se posuši in ni za družega, kakor da se v ogenj vrže. Ravno tako je tudi duša brez Boga od trte ločena mladika, ona je v božjih očeh suha, mrtva, in ne more nobenega za nebesa zaslužnja vrednega sadu prinesiti.“ Ako se tedaj duša od Boga loči in ako se s pravo pokoro ž njim spet ne sklene in po Jezusu Kristusu svojega življenja ne dobiva, bo v ogenj — v večni, peklenski ogenj vržena.

Iz dozdam rečenega lahko spoznamo, kako neizrečeno velika zguba tistega zadene, kateri svojega Boga zgubi, ki se radovoljno s smrtnim grehom od njega loči, in svojo dušo v božjih očeh ob vso lepoto, ob vse bogastvo in celo ob njeno življenje pripravi. In vendar kdo bi zamogel misliti, vendar jih je veliko med nami, kateri za vse drugo bolj, kakor za svojo dušo skrbé, kateri se za nesrečo, v katero svojo dušo pripravijo, ne zmenijo, in jim ni mar, jo Bogu spet prijetno storiti. Toda o tem v 2. delu.

II.

Dasiravno je zguba, katero greh človeku napravi, neizrečeno velika; dasiravno vsi to spoznajo in vedo, kako lahko človek na svoji duši škodo trpi; jih je le vendar posebno v sedanjih časih veliko, ki se za to zgubo ne zmenijo.

Skoraj vse, kar je na svetu, je poželjenje oči, poželjenje mesa in napuh življenja. Človek je k hudemu nagnjen, in peklenski satan, sovražnik človeškega rodu, ga vedno skuša in v greh napeljuje, ktere ga človek vse prerad posluša in se od njega preslepiti dá, in s tem Boga zgubi, svojo dušo umori. In kdo, ljubi moji! ne vé, da je do-

stokrat en sam pogled, ena beseda zadosti, ki ga v to največo nesrečo pahne? — Angelji so bili prevedeni z nebeško lepoto, modrostjo in močjo, in vendar jih je veliko zmed njih nezvestih postalo; so svojega Boga, so vse zgubili. — Eva je pregledovala sad, se je čudila njegovi lepoti, in kmali jo je skušnjavec premagal. David je sam o sebi prepeval: „Vedno sem hodil v nedolžnosti svojega srea in nisem nikoli krivičnega mislil“. Ali en sam predrzen pogled ga je v dva strašna greha zapeljal. Vse to nas uči, koliko skrbi, koliko previdnosti je nam revnim, slabim stvarjem potreba, da bomo svojo dušo največe nesreče obvarovali.

Ali pa tudi storimo tako? Oh, ne da bi pred skušnjavo bežali, jo velikoveč iščemo; ne da bi se te osebe, une priložnosti varovali, ki nas je že mnogokrat v greh premotila in v največo nesrečo pripravila, jej velikoveč nasproti hitimo, in radovoljno strupa vzamemo, ki nam večno smrt prinese. — Te zgube, ker smo se namreč od svojega Boga ločili, zdaj sicer nočemo spoznati. Ali kedar bodo grešniki svojo zaslužno kazen prejeli, takrat se jim bodo oči odprle, takrat bodo občutili, kako grenko je svojega Gospoda, svojega Boga zgubiti, takrat bodo spoznali, kaj so storili, takrat bodo svojo neumnost objokovali, z zobmi škripali in strašno vpili: „*O ve gore padite na nas, in hribje pokrite nas!*“ Toda prazen bo njih jok, zastoj njih vpitje. In oh slepota! o hudobija! Človek dobro vé, kaj strašnega čaka nespokornika, in vendar mu je tako malo mar, da bi se največe nesreče obvaroval, da bi z grehom svojega Boga ne zgubil.

Povejte kristijani! ali mar ni tako? Ali morebiti ne vidimo vsak dan, da se ljudje zmiraj manj greha boje? Ali mar ne slišimo pogosto, kako celó katoliški kristijani največe, najostudniše pregrehe le za človeške slabosti razglašujejo? Kaj, ali jih ni mnogo med nami tako spridenih, da se s svojimi hudobijami in nesramnostmi celo hvalijo in jih očitno kakor kaj slavnega pripovedujejo? In ali jih kaj sree boli, ker so Boga zapustili, njegovo prijaznost zgubili? Ali morebiti jokajo in žalujejo nad to zgubo? Ali so mar zavoljo tega kaj nepokojni? O to dandanes ni več v navadi, pravijo. „*Oni so se v hudobiji utrdili*“ pravi David v 51. psalmu.

Ako bi bili kaj zlata ali srebra, kak drag prstanj ali kaj drugega tacega zgubili, bi noč in dan ne imeli pokoja, od žalosti bi ne mogli spati; zdaj pa, ko so neskončno, večno, nezapopadljivo dobroto, svojega Boga zgubili, tako mirno, tako sladko počivajo, kakor da bi jim ta zguba nič mar ne bila. — Že se človek trese in na vsih udih trepetaja, če le praviti sliši o strašnem ognju, o veliki povodnji, o hu-

dem vremenu, o bliskanju in gromenju, o grozovitem potresu, o kužni bolezni in o drugih nesrečah. Ali ga pa tudi taka groza sprehaja, kadar z grehom Boga zgubi, posvečujočo gnado božjo, pravico do nebes zapravi? O takrat se ne trese, mirno v grehu živi, in se za nesrečo, v katero je svojo edino, neumrjočo dušo pripravil, ne zmeni. — Spet drugi bi se ne dali utolažiti, ko bi jim smrt edinega otroka, ali ljubega, zvestega prijatelja pobrala; zdaj pa, ko so smrtno grešili, ko je njih duša življenje zgubila, in je v božjih očeh mrtva, zdaj jim še na misel ne pride, cele tedne, mesce, ja cela leta, da bi nad svojimi grehi žalovali, svojo nesrečo objokovali. — Na svojem obrazu bi nobenega madeža ne trpeli, svojo umazano dušo pa nosijo seboj po noči in po dnevi. Brez odloka bi k zdravniku šli, ko bi se na roki ali na nogi hudo ranili; svojo smrtno ranjeno dušo pa brez pomoči puste, da se nazadnje popolnoma pogubi. Drugi, ki vidijo in poznajo njih nesrečo, se bojé za njih ubogo dušo, katero je Bog s svojo gnado zapustil, sami pa brez skrbi in še veseli v največi nevarnosti žive. O da bi moje oči bile studenec solza, da bi jokal dan in noč zavoljo hudobije mojega ljudstva, ki svojega Gospoda več ne pozná! Tako bi morali s prerokom Jeremijem nad 1000 in 1000 sedanjih kristijanov žalovati, ker so Gospodovo postavo zapustili, nočejo njegovega glasu poslušati in po njegovi volji delati, temuč hodijo od hudobije do hudobije in se za to še ne zmenijo. — Oni se sicer tolažijo, da je Bog neskončno dobrotljiv in usmiljen, da pozna naše slabosti, da je nas ljudi za nebesa vstvaril itd. Ali kaj hočejo s takimi tolažbami? Ali se hočejo k Bogu nazaj vrniti? Ali se hočejo poboljšati, pokoro storiti in tudi druge k poboljšanju napeljevati? Ali hočejo Davida, Avgušтина, Marjeto Kartonsko in več drugih posnemati? O kaj še? Še le tolikanj bolj predrzno greh na greh nakladajo in se s tem slepijo, da, ker je Bog dober, jim bo na zadnje že prizanesel. Oni se ne spomnijo, kar pravi Modri: „Ne reci, milost Gospodova je velika; zakaj njegova jeza je ravno tako nagla, kakor njegovo usmiljenje, in njegov srd gleda na tiste, ki predrzno grešijo“. In Gospod sam pravi: „Ker ste zoperstavljali, ko sem vas klical, se bom tudi pri vašem pogubljenju smejal, in zasmehoval vas bom, ko bo vas zadelo, česar ste se bali, ko bo pridrla nad vas nagla nesreča in bo pogubljenje kakor vihar prilomilo, ko bo prišlo nad vas trpljenje in stiska. Tedaj me bodo klicali, pa jih ne bom vslišal“. (Preg. 1.)

Mi, ljubi kristijani! hočemo te Gospodove besede vedno pomniti in si dobro v srce vtisniti resnico, da je Bog pravičen, ki dobro plačuje in hudo kaznuje; toraj ne bomo poslušali unih, ki predrzno na

božjo milost greše; temuč, če smo tako nesrečni bili, da smo z grehom Boga zgubili, se hočemo še danes s pravo pokoro in resničnim poboljšanjem k njemu nazaj vrniti, in trdno se smemo zanesti, da ga bomo najdlji, da nam se bo milostljivega skazal. — Kje pa hočemo svojega Boga, kje hočemo Jezusa iskati? Druge reči iščemo večidel tam, kjer smo jih zgubili. Ne tako Jezusa. Če si ga, ljubi moj kristijan, zgubil v slabi tovaršiji, v pregrešnem znanju, ga boš najdel, ako v slabo tovaršijo več ne zahajaš, ako se prepovedanemu znanju odrečeš. Ako si ga zgubil, ker si bil napuhnjjen in si predrzno sam na-se se zanašal, ga boš najdel, ako v ponižnosti in zatajevanju živiš in za Jezusom, svojim učnikom hodiš. Ako si ga zgubil s krivicami, goljufijami in odrtijo, ga boš najdel s pravico in s poravnanjem storjene škode. Ako si ga zgubil na široki cesti, ki v pogubljenje pelje, ga boš najdel na ozki cesti, ki v nebesa drži. Najdel ga boš, kjer sta ga Jožef in Marija najdla, namreč v hiši njegovega Očeta.

Toraj, o preljubeznjivi Jezus! ki si prišel zgubljeni človeški rod iskat in ga k Očetu nazaj pripeljati, glej! tudi mi Te iščemo, da bi k Tebi in k Očetu prišli — o ne skrivaj se pred našim očmi, pokaži nam obličje svojega Očeta, in daj nam najti, kar smo zgubili, lepoto svoje duše, njeno bogastvo, njeno življenje, svojo največo dobroto, — Tebe in tega, ki Te je na svet poslal, da homo eno s Teboj in Očetom in eno ostanemo v ljubezni sv. Duha vekomaj. Amen.

† Anton Potočnik.

Praznik sladkega imena Jezusovega.

Liturgična pridiga o prazniku in podobi tega imena.

Dano mu je bilo ime Jezus. L. 2, 21.

Zgled blažene Device Marije na ženitnini v Kani galilejski nam kaže, pri kom moramo v vseh svojih potrebah tolažbe in pomoči iskati. V svoji ljubeznjivi skrbljivosti vidi Marija, da svatom vino pohaja, zato se zaupljivo obrne k Jezusu, svojemu božjemu Sinu ter mu reče: „*Vina nimajo.*“ Akoravno Jezus navidezno odbije prošnjo, vendar Marija trdno zaupa, da jo bo uslišal, zato reče točajem: „*Karkoli vam Jezus poreče, storite!*“ In res je priprošnjo Marijino Jezus uslišal ter svate razveselil. Bil je to prvi čudež, ki ga je Jezus storil, bil je to začetek neštevilnih dobrot, ktere je zanaprej delil in

in jih ne neha deliti vsem tistim, ki se k njemu zatekajo in njegovo mogočno ime kličejo na pomoč.

In tega sladkega Imena Jezusovega spomin in praznik obhajamo danes. Da bi se čast in hvala temu imenu čez vsa imena razlegala med kristijani, da bi se v srečanju posameznih vernikov vedno bolj vnela ljubezen in zaupanje do tega mogočnega imena, je gotovo želja naše sv. matere kat. cerkve, ki je ta praznik vpeljala. Gotovo nas zanima ravno ob tem dnevu izvedeti, kako sv. cerkev posvečuje češčenje tega sladkega imena. Ko bomo to slišali in spoznali, se bo pomnožila tudi naša pobožnost do tega sv. imena. Ravno v ta namen pa je sv. cerkev vpeljala današnji praznik in nam predstavlja podobo sladkega imena Jezusovega. Ako se ozremo danes na veliki altar, se nam na mestu sv. Jakopa nasproti blešči sladko ime Jezusovo. Marsikteri si je že mislil, kaj ta podoba pomeni. Zato se mi primerno zdi ravno danes vam pojasniti: 1. praznik Jezusovega imena, 2. podobo Jezusovega imena. — Nadaljujem v počestvenje tega sv. imena.

I.

Katoliška cerkev je prejela od svojega ustanovnika oblast, vse poskrbovati, kar je Bogu v večjo čast in slavo, vernikom pa v blagor in zveličanje. K temu pripomorejo razni sv. časi, dnevi in prazniki, ktere je ona vpeljala. Ob takih dnevih se hvaležno spominjamo raznih sv. skrivnost in dobrot našega odrešenja. Verni kristijan se v svojem srečanju poprašuje, za kaj, od kdaj in kako se ta dan praznuje v kat. cerkvi, in po tem vravnava tudi svoje pobožne vaje ob dotičnih praznikih.

a) Za kaj je torej sv. cerkev današnji praznik vpeljala? Ali je Zveličar danes prejel to ime? Ne, dragi kristijan! ime Jezus je dobilo božje Dete osmi dan po svojem rojstvu, ob prazniku obrezovanja; zato sv. cerkev tudi danes ravno tisti evangelij bere, kakor novega leta dan, ki je sicer najkrajši, pa vendar najvažnejši med evangeliji cerkvenega leta, in obstoji le iz ene vrstice, ki se glasi: „*Ko je bilo osem dni dopolnjenih, da je bil otrok obrezan, mu je bilo dano ime Jezus, ktero je bilo imenovano od angelja, preden je bil spočet v maternem telesu.*“ (Luk. 2, 21.) In glejte, ker se pa tisti dan, ko je Jezus prejel svoje ime, že tako praznik obrezovanja obhaja, zato je hotela sv. cerkev vpeljati v čast visokemu imenu Jezusovemu še poseben praznik — današnji praznik imena Jezusovega. —

Pa še drug vzrok jo je k temu nagnil. Ljudje veliko držé na svoje imé. Priprosti in imenitni po svoje obhajajo svojega godu dan.

Mali in odrasčeni pridejo starišem in predstojnikom srečo voščit ob njihovem godu, ali s priprostimi besedami, ali s pesmijo, ali z godbo ali pa s presrčnimi molitvami in z drugimi darili. In za god Jezusov, svojega najboljšega očeta in prijatelja bi se ne zmenili ter ga brez veselja, ljubezni in hvaležnosti obhajali? — Kaj se vse ne stori ob godovih pozemeljskih kraljev in vladarjev? Praznični dan naznanja streljanje in godba; vojaštvo, duhovske in deželne oblasti ne se v praznični obleki podajo v cerkev molit za blagor vladarjev; razna voščila in veselice se vrstijo. In godu Jezusovega, kralja vseh kraljev, njegovega visocega in častitljivega imendana ne bi slovesno obhajali? Zato bote pritrdili, da je sv. cerkev prav modro in primerno vpeljala praznik imena Jezusovega.

b) K e d a j p a g a j e p o s t a v i l a ? D a s o p r v i k r i s t j a n i p r e s v e t o i m e Jezus visoko spoštovali in častili, nad tem pač ne moremo dvomiti, saj je vse njihovo življenje pričevalo, da bi se vedno bolj razširila čast in spoznanje imena Jezusovega. In koliko opominov k temu se nahaja samo v sv. pismu! Sv. Pavel ni zastoj pisal: „*V imenu Jezusovem naj se pripogne vsako koleno teh, ki so v nebesih, na zemlji in pod zemljo.*“ (Fil. 2, 10.) „*Vse karkoli delate z besedo ali z dejanji, vse storite v imenu Gospoda Jezusa.*“ (Kol. 3, 17.) Po tem se je ravnal on sam in je med drugim svojo ljubezen do tega imena s tem pokazal, da ga je v 14 svojih listih 219krat zapisal; po tem so se ravnali prvi kristjani in vsi zvesti služabniki božji. Kot poseben častivec imena Jezusovega slovi sv. Bernard, čegar častenje in pobožnost je sv. apostoljski sedež odobril. Pobožnost k sv. imenu Jezusovemu se je še bolj razširila in utrdila za papeža Klementa VII., ki jo je l. 1530 za red sv. Frančiška dovolil. Pa še le papež Inocenc XIII. je l. 1721 zaukazal, naj se spomin presv. imena Jezusovega kakor praznik obhaja po vsem katoliškem svetu, tako, kakor dotično pismo pravi, da kar je bilo poprej le nekterim redom, deželam, kraljestvom dovoljeno, se z naprej od vseh pravovernih kristijanov obhaja vsako 2. nedeljo po razglašenji Gospodovem. Ker je pa ta praznik v tako bližnji dotiki s praznikom obrezovanja Gospodovega, zato se kmalo po njem tudi obhaja.

c) K a k o p a s v. c e r k e v t a p r a z n i k p o s v e č u j e ? S p o s e b n i m i d u h o v n i m i m o l i t v a m i i n s v. m a š o , v k t e r i h p r e s l a v l j a s v e t o s t i n m o č i n v e l i č a s t v o t e g a s l a d k e g a I m e n a . R e s l e D u h b o ž j i j e j e t a k o v e l i č a s t n e i n m i l e , t a k o v z v i š e n e i n s l a d k e m i s l i i n b e s e d e n a v d i h n i l , k a k o r s e v d n e v n i c a h i n p r i s v. m a š i d a n e s m o l i j o . O b e n e m p a h o č e t u d i č e š č e n j e t e g a s v. I m e n a p r i s v o j i h v e r n i k i h p o s p e š i t i , k e r j e l e p e

litanije, molitve in pesni in zdihljeje k časti Jezusovega imena potrdila in z bogatimi odpustki obdarovala. Ranjki sv. Oče Pij IX. so vernikom našega cesarstva še posebno milost skazali, da so vsem tistim podelili popolnoma odpustek, kateri v osmini tega praznika svete zakramente prejmo, v papežev namen molijo ter so enkrat pri sv. maši. Ali nas vse to ne spodbuja, da bodimo tudi mi goreči častiveci sladkega Imena in naj po željah sv. cerkve preslavljamo to sv. Ime? In to se bo zgodilo tem bolj, ako se bomo zavedali pomembe imena Jezusovega, kakor nam ga kaže njegova podoba, ktero gledamo na altarji in še sicer velikrat na podobicah.

II.

Lepo in koristno navado ima sv. cerkev, da nam v ljubeznjivih podobah, slikah ali kipih, predočuje razna dela Zveličarjeva in njegovih svetnikov ali pa razne verske skrivnosti. Podoba ima mnogokrat na počutnega človeka večji vpljiv, kakor beseda, ki hitro zgine, ali sama črka, ki je mnogi ne poznajo. Zato pravi sv. Gregor: *Kar je pisava za bravce, to je podoba za tiste, ki brati ne znajo*; nevedni gledajo v njej, kaj jim je storiti, in tisti, ki se brati niso učili, nekako berô v slikah. In nek pisatelj še pristavi: *Podobe na cerkvenih stenah so dobre celó za učene, da na steni morajo brati, kar v bukvah tolikrat brati nočejo*. Med mnogimi pobožnimi podobami je zelo podučljiva tudi podoba imena Jezusovega. Priprosta je sicer, pa vendar zeló pomenljiva je ta ljubeznjiva podoba.

a) Znana vam je že ta priprosta slika, ki jo vsako leto gledate skozi osmino tega praznika in ste jo že mnogokrat videli na pobožnih podobicah in zarezah. Obstoji pa iz treh latinskih črk I. H. S. Na srednji črki se vzdiguje znamenje sv. križa, in pod njo se vidijo trije žebli zasajeni v srce. Na tej sliki je vse to obdano z nebeškim žarom in od spodaj še vidimo nekaj angeljev v sv. molitev vtopljenih. Vse to pa je

b) zeló pomenljivo. Te tri črke I. H. S. so zdaj najbolj navadno znamenje imena Jezusovega; razlagajo jih pa pisavci zelo različno. Nekteri berô te črke po latinsko: „Jesus Hortator Sanctorum“, t. j. Jezus tolažnik svetnikov, ali ker apostelj vernike sploh imenuje svete, Jezus tolažba in pogum kristijanov. — Drugi razlagajo: „Jesus Hominum Salvator“, t. j. Jezus odrešenik človeštva. Grško se bere tudi: Ἰησοῦς Χριστὸς Σωτήρ, t. j. Jezus Kristus Odrešenik. Družba Jezusova (Jezuitje) zaznamova s temi črkami pravilo svojega reda: „Jesum habemus socium“, t. j. Jezusa imamo tovarša. Tudi začetnik te družbe

sv. Ignacij Lojolan se nam vpodobuje na prsih s sladkim imenom Jezusovim, za čegar čast in slavo je ves gorel.

Bolj verjetna kot te, je pa zgodovinska razlaga. Znano je, da je cesar Konstantin Veliki, ko se je vojskoval zoper združena cara Maksencija in Maksima, ob solnčnem zahodu na nebu zagledal žareč križ z napisom: „In Hoc Signo Vinces“ (v tem znamenju boš zmagal). Dal si je napraviti bandero s tem znamenjem in je slavno zmagoval.

Nek italijanski slikar, ki je prvi ta za krščanstvo zeló imenitni dogodek namalal, je prve tri črke porabil, ker mu je za zadnjo prostora zmanjkalo. Večkrat se pa nahajajo tri črke I. H. S. in spodaj trije žebli ki na tej podobi prirastejo iz srca. Trivoglata črka V se je bržkone iz nevednosti kacega slikarja spremenila v tri žeblje, in ako si mesto teh treh žebeljev mislimo trivoglati V imamo vse štiri začetne črke onega napisa, ki ga je videl cesar Konstantin, I. H. S. V., (v tem znamenju boš zmagal).

Vse te razlage so lepe in pomenljive, najbolša in najbolj zaznamujoča je pa ta, da je Jezus Odrešenik ljudi, ker je v njej vse zapopadeno. Kar je Kristus za nas postal, za nas storil in vedno še dela v naše posvečenje, je povedano že v imenu Jezus. On nam je postal v resnici Jezus, t. j. Odrešenik ali Zveličar, ker nas je odrešil greha, smrti in pekla, kakor ga je bil angelj napovedal, ko je Jožefu rekel: „Imenuj njegovo ime Jezus; on bo namreč odrešil svoje ljudstvo od njih grehov.“ (Mat. 1, 21.) Prinesel nam je blagor in zveličanje in vse zveličanske pomočke je zapustil v svoji sv. cerkvi, da bi se jih vsi lahko vdeleževali. Vse to pa je človeštvu zadobil s svojo smrtjo na križu, zato vidite na črki H. zasajeno znamenje sv. križa in pod njo tri žeblje, s katerimi so bile njegove roke in noge prebodene. Žebli pa kakor cvetlice prikljejo iz srca, ker je ravno ono sedež Jezusove ljubezni do nas. Zato sme po pravici reči sv. Peter v denšnjem listu (act. 4, 12.): „*V nikomur drugem ni izveličanja; zakaj nobeno drugo ime pod nebom ni dano ljudem, v katerem bi se zamogli izveličati.*“

c) Če pa vidimo te tri črke in na srednji znamenje sv. križa in spodaj žeblje, se spominjamo Jezusa, svojega Odrešenika in Zveličarja, v spomin nam pa tudi pridejo besede aposteljnov: „*V imenu Jezusovem naj se pripogne vsako koleno teh, ki so v nebesih, na zemlji in pod zemljo in vsak jezik naj spričuje, da je Gospod Jezus Kristus v časti Boga Očeta*“; tem bolj, ko zagledamo na podobi spodaj nekaj angeljev s pripognenimi koleni, ki so v molitev in čiščenje zatopljeni. Če tedaj angelji nebeški s sv. strahom in spošto-

vanjem to ime izgovarjajo in neprenehoma Jezusa molijo, koliko bolj smo to storiti dolžni mi ubogi grešniki! Eni angelji, vidimo, da so obrnjeni proti izhodu, drugi pa proti zahodu, kakor bi nam hoteli v spomin poklicati besede psalmistove (112, 3.): „*Od solnčnega vzhoda pa do zahoda bodi hvaljeno ime Gospodovo.*“

Glejte koliko podučljivega ima v sebi ta priprosta podoba imena Jezusovega!

Ali dragi kristijani! nič bi nam ne pomagalo, ako bi mi obhajali praznik imena Jezusovega in sv. ime Jezusa le gledali in klicali, če bi pa pri tem tako živeli, da naša imena ne bi bila v bukve življenja zapisana. Zato moli sv. cerkev v denašnji maši (postcom.): „*Vsegamogočni, večni Bog, ki si nas stvaril in odrešil, vsliši dobrotljivo naše prošnje . . . da bomo v tvoji gnadi, vsled slavnega imena Jezusovega, do večnega plačila pravico imeli ter se smeli veseliti, da so naša imena v nebesih zapisana.*“ In to se bo zgodilo, ako bomo zdaj nedolžno ali pa spokorno živeli ter tako imenu Jezusovemu čast dajali. Zato si zapišimo sladko ime Jezus globoko v srce ter vzdihnimo s sv. Bernardom:

Spokornim Jezus upanje — usmiljen pa prosečim te;
Kak dober tem, k' te iščejo, o kaj še tem, k' te najdejo!
Veselje bodi, Jezus, nam, ki boš plačilo naše tam;
Ti bodi naše slave vir, zveličanje, nebeški mir. Amen.

Anton Žlogar.

Druga nedelja po sv. treh Kraljih.

Kakó oveseljuje svet, kakó pa Kristus.

(Bogata osnova.)

Vsak človek dá dobro vino poprej, in
kader se napijejo, tedaj slabšega; ti pa si
dobro vino do zdaj prihranil. Jan. 2, 16.

Vvod. Kakor nam pripoveduje v današnjem evangeliju mož, ki je stregel pri ženitnini v Kani galilejski, je pri tacih in enacih veselih prilikah navada (ali je saj takrat bila) najpred dati gostom dobro vino, potlej pa slabo. Zakaj to, nam evangelij razlaga. Vem pa vam imenovati nekega družega natakarja, ki se natanjko ravna po tej šegi ter svojim privržencem nataka najpred vpijanljive kapljice mamlji-

vega veselja, potlej pa, ko so se navžili, podaja iztrezljive pijače — kisle in grenke. Ta natakar je svet. Svet ponuja sladko veselje, ki se pa kmali spremeni v grenko trpljenje. — Jezus Kristus pa je hotel v Kani galilejski goste nazadnje še le prav razveseliti, in jim je dal nazadnje boljše, kakor so pred imeli. Tako pa še zdaj zmiraj dela. Njegovi ljubljenci morajo — tako kakor on sam — najpred pokusiti grenkobo, potlej še le jim pride sladkost na vrsto. Tedaj ravno nasprotno: svet daja najpred veselje (dobro vino) potlej pa žalost (slabo vino), Jezus pa ponuja popred britkost, potlej deli veselje. Naj vam toraj danes nekoliko razložim: kakó svet oveseljuje svoje, kakó pa Kristus svoje.

Izpeljava. I. Kaj ponuja svet? Veselje, ktero pelje v 1. časno in 2. večno trpljenje.

1. Trojni studenec ima svet, iz kterega zajema in deli svetno veselje: bogastvo, čast in vživanje. Pa še vsak se je kesal, kateri je pregloboko in strastno zajemal iz tega trojnega studenca: mislil je, da pije veselje pa je pil strup, kateri mu je polagoma ostrupil vse pravo veselje. Prevdarimo nekoliko:

a) Bogastvo ne daja pravega veselja. Bogatine svet speljava na tri pogubne poti: α) Nektere zapelje v strastno skopost. Od kraja jim donaša bogastvo morebiti še nekaj veselja; a kolikor bolj bogatijo, tem nemirniši postanejo; ne privoščijo si potrebnega počitka, ne vžitka; morilne skrbi jih mučijo po dnevi in po noči. Bogastvo jim je nepokoj, ne veselje. β) Druge zvabi na pot lenobe. Nekaj časa je prijetno tako zložno življenje; a človek je rojen za delo, in lenoba je začetek premnogo dušnih in telesnih bolezni, toraj nesreče in žalosti. Zato nihče toliko ne toži o dolgočasnosti, kakor lenobni postopači. γ) V sedanjem času pa še prav posebno rad svet zvabi bogatine na spolzko pot zapravljanja. Nekaj časa imajo prav vesele dni, a kmali pride za njimi revščina, sramota in še drugo gorjé. Stokrat nesrečnišega se čuti tak berač, ki je bil pred bogat, kakor revež, ki je bil od mladosti zmir ubožen.

b) Enako se godi onim, ki zajemajo iz studenca posvetne časti. α) Kdor iz tega studenca pije, bo še žejen in sicer čedalje bolj. Če je dosegel že visoko čast, se hlepno ozira še po viši. β) Ljudje so že taki, da sploh družim ne skazujejo tolike časti, kakor menijo, da zaslužijo; to pa boli častiželjnega. γ) Čem viša je čast ali služba, tem večja je odgovornost, skrb in vsestranska nadležnost. V visočine rado treska.

c) Naj bolj nevarno pa je piti iz okužnega studenca grešnega vživanja. Pot greha, po kateri svet hodi in druge za seboj

vabi, je sicer prijetna in vesela. Pa to veselje je le α) navidezno: spodaj polno trnja, le po vrhu je nekoliko rožic kakor za zmoto; lupina je lepa, jedro pa grenko. Le nekaj časa se grešniku zdi prijetno, kmali pa se začne samemu studiti in revež joka in zdihuje in samega sebe miluje. β) Grešno vživanje utegne v začetku veselo biti, a kakšni so nasledki? Adamu in Evi se je slasten zdel prepovedani sad, pa kar je na to prišlo, je bilo grozovito grenko za nju in za vse njune otroke. Pijančevanje, igranje, grešno znanje itd. utegne nekaj časa prijetno biti, ali kmali kmali pride revščina, bolezen, sramota in brezštevilo gorjé. γ) Pa tudi to ni res, da bi bilo grešno življenje prijetniše, kakor pošteno. Široka cesta, ki pelje v pogubljenje, je tudi obilno s trnjem posuta in še bolj grudasta kakor ozka pot, ki pelje v življenje. „*Veliko lože, pravi sv. Avguštin, je onim, ki Boga ljubijo, premagati strasti, kakor onim, ki svet ljubijo, jih nasititi.*“

Lahko je tedaj razvideti, da svet ponuja veselje, daja pa le gorjé. „*Bridkost in stiska pride nad vsako dušo človeka, kateri hudo dela*“ (Nim. 2, 9.) in „*greh dela ljudstva nesrečna.*“ (Preg. 14, 34.) Zgled: kralj Salomon, kteremu ni manjkalo ne bogastva ne časti, ne veselega vživanja, in vendar kaj pravi? Prid. 2, 4—10.

2. Ali najslabše vino je grešnikom prav za nazadnje prihranjeno; ob smrtni uri pride na vrsto. Takrat bodo spoznali:

a) bogatini, kaj jim za večnost hasne bogastvo. „*Kar si spravil, čegavo bo?*“ Prostorček zemlje na pokopališči se jim odkaže.

b) Častilakomni bodo sprevideli, da le tisti kaj velja, čegar ime je zapisano v bukve življenja. Kaj bi pomagale krone celega sveta, ako zgubé nebeško krono?

c) Takrat bodo spoznali požrešniki, nečistniki, lenuhi, kako se v grenkobo sprevrže grešno veselje. Momentaneum, quod delectat, aeternum, quod cruciat.

II. Kaj pa Kristus svojim daja? Ponuja jim piti iz ravno tistega keliha, iz kterega je sam pil. Grozovito veliko je trpel na svetu. Kaj? — Toda po trpljenji je prišlo vstajenje in vnebohod.

Prav tako je odločil tudi kristijanom. Kar je rekel učencema, ki sta šla v Emavs, to govori vsim sploh: po trpljenji se pride v nebeško čast! Kar sv. cerkev stoji, vselej se je nalivalo dobrim kristijanom najprej slabo vino: apostelnom, prvim kristijanom; pa tudi zdaj se odločnim katoličanom enako godi, kolikrat so zaničevani, zasmehovani ali saj prezirani! — „*Kdor hoče za menoj priti, naj zataji samega sebe, naj vzame svoj križ nase in naj hodi za menoj!*“

(Mat. 16, 24.) Gospod tedaj 1) terja težke reči, obeta pa 2) tudi veliko plačilo.

1. Kristijanovo življenje je vedno vojskovanje. Jezus tega svojim nič ne prikriva, jim kar naravnost pove: „*Nebeško kraljestvo silo trpi in le silni si ga bodo pridobili.*“

a) Terja za taje vanje samega sebe. Strasti zatreti, srce pre narediti, to je težko; a mora se zgoditi: „*Ako te desno oko pohujša, izderi ga . . .*“

b) Napoveduje svojim, da bodo morali veliko trpeti od hudobnega sveta, ki jih bode sovražil kakor njega. Kar naravnost jim pravi: „*Na svetu boste britkost imeli.*“ (Jan. 16, 33.)

c) Posebno veliko terja od svojih ljubljencev, ki so se odločili v krščanski popolnosti ga posnemati. Kakšnega vina je nalil svojim najljubšim prijateljem n. pr. sv. Frančišku, sv. Tereziji itd.? — Svoje rane jim je dal občutiti!

2. Pa ne pusti jih brez veselja in tolažbe že na zemlji, in obeta jim nepopisljivo plačilo v nebesih.

a) Olajšuje in oslajšuje jim vse s svojo obilno milostjo. Mat. 11, 30; djan. apost. 5, 41; II. Kor. 1, 4, 8 itd.

b) Vliva jim najslajšo tolažbo in svoj nebeški mir v sree. Ps. 30, 20; Jan. 14, 27; Rim. 2, 9; Zgled: sv. apostelj Pavel (II. Kor. 7, 5—7); sv. Frančišek Ksaverijan, ki je bil božjih tolažil tolikanj prevzet, da je klical: „*Gospod, ne več, nikar več!*“; sv. Filip Nerijan itd.

c) Jezus poplača svojim z enako srečo, ki jo sam ima v nebesih. „*Veselite se in veselja poskakujte, ker je vaše veselje obilno v nebesih.*“ (Mat. 5, 12.) Gl. II. Kor. 4, 17.

Konec. Herodot pripoveduje to-le zgodbo. Mogočni Kir (ali Cir) je hotel Astijagu podložne Perzijane za se pridobiti. Zato jim zapové, naj se odločenega dne zbero pri njem s srponi, da bodo nek s trnjem obraščen prostor obdelali. Ubogajo ter pridejo. Naslednji dan imajo spet priti, pa umiti. Zdaj jih na prijetnem travniku pogosti z jedili in vinom. Potem jih vpraša, kaj jim je bolj všeč, včerajšnji ali današnji dan. Odgovor je bil: „Včeraj smo imeli le težave, danes pa same dobrote.“ Na to jim pravi: „Perzijani, taka je vaša osoda. Ako hočete mene poslušati, boste take in še tisoč družih dobrot imeli, pa nič suženjske tlake; če me pa ne ubogate, vas bo zadelo neštevilno enako gorjé, kakor včeraj.“ (Na to dogodbo naj se primerno naslanja sklep.)

Tretja nedelja po sv. treh Kraljih.

Grehi kristijanov.

Veliko jih bo od izhoda in zahoda prišlo in bodo sedeli pri mizi z Abrahamom, Izakom in Jakobom v nebeškem kraljestvu; otroci kraljestva pa bodo pah-njeni v vnanjo temo itd. Mat. 8, 12.

Besede: „Veliko jih bo prišlo od izhoda in zahoda in bodo sedeli z Abrahamom, Izakom in Jakobom v nebeškem kraljestvu“ pomenijo, da bo Jezus Kristus po celem svetu spoznan, in da bodo tisti, kateri so zdaj najdalje od njega, namreč ajdje, v nebeškem kraljestvu tisto veselje vživali, katero je večni Oče Abrahamu, Izaku in Jakobu pripravil. Ob enem pa, ko bodo vnanji in ptuji pri mizi ženina sedeli, bodo otroci kraljestva, to je, od njega zvoljeno ljudstvo, namreč nesrečni judje, zavoljo svoje nehvaležnosti, nepokorščine in pomanjkanja vere, pahnjeni v vnanjo temoto, kjer je jok in škripanje z zobmi. To pogubljenje judov, o katerih današnji evangelij govori, nas uči, da imamo mi še večji vzrok za svoje zveličanje se bati, kot judje, zakaj, če bodo oni zavoljo svoje nepokorščine, zanikrnosti in pomanjkanja vere zavrženi, in če Bog celo ajdom ne bo prizanesel, ako glasu svoje vesti in notranjih božjih opominjevanj nočejo poslušati, kaj še le na unem svetu čaka kristijane, če ne bodo v svojem življenju po zapovedih krščanstva živeli! Veliko večje spoznanje kakor judje in ajdje imamo mi kristijani; obilniše pomočke greh zapustiti in dobro delati, kot judom in ajdom nam Bog v svetih zakramentih ponuja; veliko tesneje kakor njih, je naša zveza z Bogom. Tako so pa tudi naši grehi veliko večji in tudi veliko večje kazni vredni, kakor grehi judov in ajdov. Ta resnica, ktere si v predmet današnjemu govoru zberem, naj nas s svetim strahom napolnuje in naj v nas sklep obudi zanaprej vsega greha se varovati. Da bomo velikost greha kristijanov bolj razvideli, hočem pokazati da je greh kristijana večji in večje kazni vreden, kakor greh judov in ajdov: 1. Zato ker ima kristijan veliko večje spoznanje in obilnejše pomočke; 2. zato, ker je v veliko tesnejši zvezi z Bogom kakor judje in ajdje.

I.

Mislimo si dva popotnika, ktera gresta po ravno tisti ozki z ledom pokriti stezi o zimskem času. Prvi gre po noči z slabimi očmi

brez palice, brez luči in brez vodnika, kateri bi mu pot kazal; drugi pa ob svitlem dnevu z zdravim pogledom na močno palico oprt. Prvemu se spodtakne in pade; drugi, ker je le okoli sebe in ne pred-se gledal, se spodtakne in pade, oba sta si nogo zlomila. Kaj se vam zdi, kateri je bolj usmiljenja vreden, kterege nesreča vam gre bolj k srcu? Gotovo vi sami pri sebi prvega bolj pomiljujete; zakaj, ni čuda s slabimi očmi v temni noči se spodtakniti in pasti. Kaj pa vi o družem mislite? Ta, morebiti pravite, naj si svojo nesrečo sam sebi pripiše, zakaj je okoli sebe zijal, naj bi se bil na svojo palico opiral in pred-se gledal, se mu kaj tacega ne bi bilo prigodilo. — Tako mora o teh dveh osebah pameten misliti in govoriti. — Spoznajmo, ljubi moji! v tej primeri razloček med grehom kristijana v novem in med grehom juda v starem zakonu ali celo med paganom.

Vsi ljudje, kolikor nas na tem svetu živi, moramo po ravno tisti poti proti večnosti hoditi. V nebesa priti so si vošili v starem zakonu judje in adje, kakor si vošijo katoliški kristijani v sedanjem času. Pot proti temu srečnemu kraju ni za nas nič manj spolzka, težavna in nevarna, kakor je bila za une. Res je, da nobenemu potrebne svitlobe ni manjkalo, dobro od hudega ločiti, vsak je zadobil od Boga toliko pomoči, da je zamogel nevarnostim oditi in pred padcem se obvarovati, torej se ne morejo in ne smejo ne ajdje ne judje zgovarjati, če so bili hudobni in če so grešili. Vendar kolik razloček je med svitlobo in svetlobo! Judom in ajdom je svetila le slaba luč v temni noči; nam pa sveti svitlo solnce na jasnem nebu. Judje in ajdje so imeli le proti nam majhno pomoč, so imeli le slabo palico, po pravi poti hoditi in napčne se varovati, mi pa imamo najobilniše pripomočke dobro spoznati, storiti, in če smo padli, spet od greha vstati. Toraj se bo tudi marsikteri nekristijan sodnji dan zgovarjati zamogel in reči: Gospod! zapustil sem sicer pot pravičnosti, grešil sem zoper tvoje sv. zapovedi, toda takrat nisem imel pravega spoznanja; zapovedi večne resnice, božje skrivnosti si mi sicer po prerokih in vesti oznanoval, pa le skrite v temni senci in v podobah, katerih mi ni nihče razložil. — Ali se bomo tudi vsi na sodnji dan mogli tako zgovarjati in reči: „Jaz nisem vedel!“ Kaj ti da nisi vedel, ti katoliški kristijan, kteremu so bile božje zapovedi in večne resnice ne v podobah ampak z razumljivo besedo tolikrat oznanovane, kteremu je bil evangelij Jezusa Kristusa od prave cerkve, od toliko svetih očakov, od toliko pridigarjev v pravem pomenu in tako umevno razložen, po katerem evangeliju živeti si bil z tolikimi izgledi svetnikov in z lepim življenjem pobožnih kristijanov tako živo

opominjevan — ali ti da nisi vedel?! Kaj boš mogel večnemu Sodniku odgovoriti? Ali se boš zamogel zgovarjati, da nisi spoznal, ker ti je bila vendar tako ravna pot pripravljena, kjer ni bilo drugega potreba, kot na Jezusa Kristusa, svojega Zveličarja gledati, kateri je pred tabo hodil in te z lastnima rokama vodil? — Kar je Jezus že judom ob svojem času rekel, da nimajo izgovorov zavoljo grehov, o koliko bolj to nam velja! Ne le prelomljevalci, kakor judje, ampak izdajavci, zasramovavci postave božje smo, kadar grešimo, enaki smo tistim služabnikom, kateri voljo svojega gospoda vejo, pa je ne storé. Tedaj so naši grehi večji in za nekristijane je veliko lažji izgovor.

Da o nekterih grehih posebno govorim, ali je bilo čuda, da so se farizeji pred Kristusom čez ljudstvo prevzetno povzdigovali? Oni še niso Sinu božjega v podobi hlapca na zemlji prebivati in ponižnost v dejanju dopolnjeno videli, niso še od njega slišali besed: „*Učite se od mene, zakaj jaz sem krotak, in iz srca ponižen; kdor izmed vas je največji, naj postane drugim služabnik*“. Ne bilo bi prav, prevzetnih farizejev zgovarjati, vendar to je resnica, da je prevzetnost kristijana veliko manj zgovarjati. — Ali je mogoče še izgovarjati kristijana, kateri nezmerno posvetno čast poželi, kterega vendar vera uči, da se je kralj nebes in zemlje toliko ponižal? Kdo ga je vstanu še izgovarjati, če se revni črv zemlje napihuje, ker se vendar Gospod, neskončna mogočnost, tolikanj poniža, kakor sam priča: „*Jaz sem črv in ne človek*“.

Lažje je bilo prizanesti nekristijanom, če sebi storjene krivice niso hotli pozabiti in odpustiti; zakaj kje so oni tak zgled imeli, kateri jim bi bil v tej reči tako svetil, kot nam sveti zgled Jezusov? Niso še postave poznali, ki veljeva ljubiti svojega sovražnika; njim je bilo le rečeno, ljubiti svojega prijatelja in sovražiti svojega nasprotnika, zatorej so se oni v poznejših časih nad kristijani čudili in o njih rekli: Glejte, kako ti med sabo žive! — Kristijan pa, učenec Jezusa Kristusa, v šoli križa podučén, kateri je tolikrat besede svojega učenika slišal: „*Ljubite svoje sovražnike; dobro jim storite, kateri vas sovražijo, molite za-nje, kateri vas preganjajo*“; — kristijan, kteremu je znano, da je njegov Gospod in Bog sam za te, kateri so ga morili, na križu prosil in molil — ali se bo katoliški kristijan še mogel izgovarjati in opravičevati, ako se jezi in togoti, ako sovraži in preganja svojega bližnjega? En greh bi bil to za juda in ajda, trije, smem reči, za kristijana.

Pomislimo dalje, koliko imamo pomočkov hudega se varovati in dobro delati, kterih nekristijani nimajo. Če je kdo v starem za-

konu smrtno grešil, je bil edini pomoček z Bogom se spraviti, popolno kesanje, kteremu so še pri vsem tem časne kazni nasledovale; mi pa zamoremo od svojih grehov v zakramentu svete pokore tako lahko očiščeni, in po vdeleževanji toliko odpustkov, tudi časnih kazni rešeni biti.

Kolika sreča je za nas katoliške kristijane daritev sv. maše! Kar celo angelji v nebesih in vsi pravični ne morejo doseči, to je nam mogoče pri sv. maši, kjer se sam Jezus Kristus, božji Sin daruje nebeškemu Očetu; tu nam je mogoče Boga počastiti, kakor za služi, tako se mu zahvaliti, kakor so njegove neskončne dobrote vredne, in milosti si moremo sprositi, kakoršnih bi si uboga stvar sama nikdar ne mogla sprositi! — Koliko milosti prejemajo katoliški kristijani pri sv. obhajilu, to vedo le pobožne duše, ki same skušijo; judom in nevernikom se tolika sreča še dozdevati ni mogla. Kako žalostno je za nekrščanske otroke, ker jih nihče ne pripravlja za prvo spoved, prvo sv. obhajilo itd. Kako žalostno je pri nevernikih umiranje, ker nimajo ob zadnji uri nikakoršne tolažbe in pomoči za težavno pot iz časnosti v večnost! — In veste, zakaj se mi še prav posebno smilijo ajdje, judje in sploh vsi, kateri niso v katoliški cerkvi? Vsi so milovanja vredne sirote, ki nimajo matere. Mi pa imamo Marijo prečisto Devico, prebogato zakladnico nebeško, po kateri nam Bog svoje milosti deli.

Če pri toliki skrbi, ki jo ima Bog za naše izveličanje, če pri tolikih pomočkih, ki nam jih Jezus v sv. cerkvi ponuja, še ne ljubimo svojega Gospoda čez vse, če ga celó z grehi žalimo, potem ni za nas nobenega izgovora več; judje, turki in neverniki bodo naši obsodniki.

II.

Pa tudi zato bodo kristijani enkrat teži odgovor dajali za svoje grehe, ker so kristijani z Bogom v veliko tesnejši zvezi kot nekristijani. — Veče in občutljivejše je razžaljenje ljubljene prijatelja, kakor neznanega ptujca. Ako se postavim ptuje ljudstvo zoper neznanega družega kralja vzdigne, ni čuda; ali ko bi to njegovi lastni vojaki storili, kateri so mu zvestobo s prisego obljubili, to bi bila strašna hudobija. Obrnimo to primero na-se in na druge nekristijane. Res je, da so vsi ljudje, kristijani, kakor tudi judje in ajdje Bogu največjo pokorščino in ljubezen dolžni, nobeden ni od te dolžnosti izvzet, že natora sama nam to zapoveduje; toda nas kristijane veže z Bogom še vse tesnejša vez, kakor druge. Spomnimo se nazaj

na zavezo, katero smo Bogu pri sv. krstu storili, kjer je on nas vzel za svoje otroke, mi pa smo njemu obljubili svojo ljubezen in pokorščino skazovati, ki smo v pričo drugih tako s prisego poterdili, da nočemo skoz ves čas svojega življenja peklenskemu sovražniku in njegovim tovaršem, mesu in popačenemu svetu služiti, ampak le Bogu samemu zvesti biti. In to zavezo smo, čeravno ne z besedo, vendar v dejanju očitno ponovili in potrdili, kolikorkrat smo sv. zakramente prejeli. Take zaveze ni noben farizej, noben jud in noben pagan z Bogom storil.

In vendar, če ti božjo postavo prelomijo, jih ni izgovarjati, ampak si večno pogubljenje nakopljejo. Kako neizrečeno velik mora še le tvoj greh biti, katoliški kristijan? Če ti grešiš, ne zaničuješ le božje postave, kakor jud in pagan, ampak ti si milovanja vreden izdajavec, ki si svojemu Gospodu nezvest postal, ker prelomiš duhovno zvezo, ktera je med tvojo dušo in nebeškim ženinom, ti si puntarski vojak, ki se predrzno vzdiguješ zoper svojega kralja, ker prelomiš zvestobo, katero si mu pri sv. krstu in s prisego obljubil. Ali zamore taki svoje zveličanje doseči, kateri kaj tacega stori, kliče Gospod po preroku Eceh., kateri storjeno zavezo prelomi, ali bo zamogel taki brez maščevanja ubežati? In zares, če bodo že judje in ajdje zavoljo svojih grehov zavrženi, kaj še le bo hudobnega kristijana čakalo, kateri ima več spoznanja, obilniše pomočke, dobro storiti in tesnejšo zvezo z Bogom. Sv. Avguštin se posluži naslednje primere. Primerja namreč kristijana z vejami na vinski trti, jude in ajde pa z hrastovjem in bukovjem v hosti. Kteri les je imenitnejši? Seveda odgovori on, dokler sta oba zelena, je gotovo imenitniša veja na vinski trti, ker dober sad prinese. Če pa hrast in vinsko trto posekaš, in vsako na eno stran deneš, kateri les od obeh bi ti raje imel? gotovo le prvega, zato, ker ti hrast gotovo več koristi prinese, kot vinska trta. Ravno tak razložek, pravi sv. Avguštin, je med kristijanom in nevernim. Pobožni kristijan je veja, ktera zeleni na vinski trti Jezusa Kristusa; dokler je z Jezusom Kristusom sklenjen, prinaša obilni sad, in povikšuje božjo čast bolj ko judje in ajdje, kateri le samo nekoristna peresa obrodé. Hudobni kristijan pa, kateri se s smrtnim grehom od trte odloči, je slabši, kot neverni, zato ker Bog more iz nevernega, ako mu luč vere prižge, v katoliški cerkvi še narediti posodo k povikšanju vsegamogočnosti in slave božje; hudobni kristijan pa, če le svetu in poželjivosti streže, je gnjusoba v božjem svetišču, in če se ne spokori, ni za družega nič, kot da se v ogenj vrže in sožge.

Bojmo se toraj ljubi moji! da čez nas nesreča ne pride, o kateri Jezus v današnjem sv. evangeliju govori; bojmo se, da bi jih zares veliko ne prišlo od solnčnega izhoda in zahoda, kateri bodo sedeli pri mizi z Abrahamom, Izakom in Jakobom v nebeškem kraljestvu, in da bi mi, kateri smo otroci kraljestva, ne bili pahnjeni v vnanjo temo, kjer bo jok in škripanje z zobmi. Bojmo se, da bi mi zavoljo svoje nehvaležnosti, zanikrnosti in mlačnosti še te male ostanke naše sv. vere ne zgubili, ktera je po besedah sv. aposteljna Jakoba le bolj mrtva. Bojmo se, da z naših prelepih krajev ne bi kdaj vera zginila, kakor je Jezus žugal trdovratnežem svojega časa, da jim bode kraljestvo odvzeto in dano drugemu ljudstvu, ktero bode sad donášalo. Bojmo se, da bi nas ne prehiteli ajdje, katerim se sv. evangelij oznanuje, v nebeškem kraljestvu prejeli plačilo, ktero je bilo nam namenjeno, in da bi mi v tisti kraj ne prišli, kjer črv vesti nikoli ne umrje in ogenj nikoli ne ugasne. — Da se to ne bo zgodilo, imejmo ljubi moji! večkrat pred očmi svetost svojega stanu, visokost svojega poklica. — Kristijani smo! kakšna imenitnost, kakšna prednost kakšna čast, pa tudi kolikanj večja dolžnost svojemu Bogu zvesto služiti! — Kristijani smo, velika gnada, ktero nam je usmiljeni Bog pred toliko drugimi skazal, pa tudi večji vzrok našega pogubljenja, če mi to častito ime s pregrešnim življenjem skrunimo! — Kristijani smo, bratje Jezusa Kristusa, otroci božji; toda gorje nam, če pri toliki sreči sužnji satanovi postanemo! Na to hočemo misliti pri vsih svojih skušnjavah in grešnih priložnostih. Kristijan sem, hočemo sami sebi reči, toraj hočem zvestobo, ktero sem tebi o Bog! obljubil, na vekomaj držati; če dozdam svoje obljube nisem vselej dopolnil, kar moram s sramoto obstati, mi je žal iz celega srea, in na novo ponovim krstno obljubo. Še enkrat in sicer na vekomaj se odpovem hudiču, svetu in mesu, tebi o Bog hočem zmiraj služiti, tvoj, o Bog! hočem vekomaj ostati. Amen.

† Anton Potočnik.

Govor o pogrebu preč. g. dekana Silvestra Keše-ta 15. grudna 1883.

Gospod! daj mu večni mir in pokoj in
večna luč naj mu sveti. (Cerkvena molitev.)

Ni danes ne nedelja tudi ne velik praznik — in vendar je vsa cerkev polna vernih. — Vzrok tega vam je znan — kajti danes je tisti žalostni dan, da bo truplo ranjcega g. fajmoštra in dekana

zemlji zročeno. Prišli ste tedaj danes semkaj se vdeležit pokopa, ker so bili ranjki — vaš fajmošter, vaš dušni pastir — prišli ste, ker so bili ranjki — dekan — tedaj duhovni predpostavljene vse te dekanije. — Prišli ste tedaj, da bi s tem častili spomin ranjcega g. fajmoštra in dekana, ki so časti vredni, ker so bili dober kristijan, zvesti mašnik Kristusove cerkve. Saj sv. Pavel verne opominja, da „naj te, ki so med njimi delali, to je dušne pastirje (škofe in mašnike), v veliki ljubezni spoštujejo.“ (1. Tes. 5, 12, 13.) Tudi jaz, ki sem vsako leto ranjcega obiskoval, sem danes semkaj prišel. Toda vse drugačno je danes, kakor pa je bilo, ko sem drugikrat ranjcega obiskoval. Takrat je bilo srce, ko sem prišel in odšel, veselo — danes pa je vaše in moje srce napolnjeno z veliko žalostjo in britkostjo, ker smrt nemila, ki nobenemu ne prizanese, je vzela vam gorečega dušnega pastirja, najboljšega in previdnega očeta, meni pa enega najstarejših, najzvestiših prijateljev, ker čez 40 let sva živela v prijateljski zvezi. Ko zdaj tukaj v rakvi počiva truplo ranjcega — hočemo nekoliko premišljevati njihovo življenje.

Bili so ranjki v Šempetru pri Novem mestu zadnji dan grudna leta 1815 rojeni, tedaj bi bili ravno zadnji dan tega leta, svoj imendan, stari 68 let. Starši njihovi so bili revnega stanu; oče njihovi je bil cerkveni služabnik in orglar — in je pri tem revnem stanu veliko srečo doživel, da so trije sinovi mašniki postali. Bili so ranjki v mašnika posvečeni leta 1841; tedaj so bili mašnik 42 let. In precej, ko so bogoslovske šole dovršili, so prišli v Radolico kot duhovni pomočnik, zakristan in učenik Radoljske fare in šole, in so bili v tej službi 17 let. Potem so k koncu leta 1859 prišli za fajmoštra v Begunje — in so tukaj pri vas do smrti ostali in delali 24 let.

Preljubi, če se je kdo čez dan veliko trudil in mnogo delal, mu voščimo sladek pokoj. — Tudi ranjki so se v svojem življenju veliko trudili — so mnogo delali — toraj jim tudi mi danes, ko zdaj njih truplo v rakvi počiva, kličemo z besedami sv. cerkve: „*Gospod, daj mu večni pokoj!*“ In ves čas so tudi z lepim zgledom svetili, zato še pristavimo zdaj, ko je za ta svet ugasnila ta svitla luč: „*In večna luč naj mu sveti!*“

I.

Ranjki so se veliko trudili — že, ko so v šolo hodili. Ker so bili njihovi starši revni, so mogli ranjki se s tem preživiti,

da so druge otroke podučevali. Kako težka pa je ta služba, to tisti dobro vé, ki je sam druge podučeval.

Ravno to težko službo so ranjki tudi v Radolici imeli, ko so bili katehet in učenik na ondotni šoli celih 17 let. Akoravno je bila ta služba težka, so jo vedno z veseljem opravljali, ker so bili zvesti besedi sv. pisma: „*Ti, ki druge v pravičnosti podučujejo, bodo kot zvezde vekomaj svetili*“, to je, bodo v večnosti visokejšo stopinjo zveličanja in časti prejeli. (Dan. 12, 3.) Dobro je Radoličanom znano, kako vrli učenik so bili v cerkvi in v šoli — in žalost velika je nastala, ko so zvedeli, da bodo Radolico zapustili. Le to jih je tolažilo, ko so blizo mesta fajmošter v Begunjah postali.

Še bolj so se pa trudili, in mnogo delali, ko so Begunjski fajmošter postali — ker zveza je veliko težnejša med fajmošтром in farmani. — Vam vsim je dobro znano, kako neutrudeno so delali za časni in dušni prid svojih farmanov. Z veseljem so hodili v spovednico, z veseljem so bolne obiskovali, jih s sv. zakramenti previdili, jim tako dušno pomoč in zdravilo delili, jih s zapužanjem in vdanostjo v božjo voljo tolažili in jih tako za srečno večnost pripravljali. Dobro veste, da nobeni čas, ne nobena ura po noči, nobeno vreme, ne vročina, ne mraz, ne dež, ne sneg, ne daljava, jih ni nikdar zadrževala, iti k bolnikom.

In ko so tako ravnali, so Bogu čez vse prijetno daritev darovali. „*Nobena daritev*, pravi sv. papež Gregor, *ni Bogu tako prijetna, kakor gorečnost za duše.*“ „*Med vsemi božjim rečmi*, pravi nek cerkveni učenik, *je to najbolj božje, z Bogom delati v spreobrnjenje grešnikov.*“ „*To je angeljsko delo*, piše sv. Krizostom, *delati za zveličanje ljudi!*“ To je Kristusovo delo!

Predragi farmani! Vam vsim je dobro znano, koliko lepih in novih reči se je po trudu ranjcega g. fajmoštra v tej fari obravnalo. Po njih trudu se je cerkev znotraj in vnanje olepšala; po njih trudu so bili oskrbljeni novi zvonovi, kateri, ker tako lepo, soglasno pojó, vsacega, ki jih sliši, v resnici z veseljem navdajajo, danes pa tužno svojemu ustanovitelju zadnjikrat pojó; po njih trudu je bilo pokopališče popravljeno in olepšano s prelepo kapelico; po njih trudu so bile sozidane čveterne lepe kapelice, pri katerih se v praznik sv. rešnjega Telesa sv. evangelji pojejo in s sv. rešnjim Telesom blagoslov deli.

Ranjki gospod so se pa še bolj trudili in mnogo delali od tega časa, kar so dekan in cesarski okrajni šolski nadzornik postali. Znano je prav dobro, kako so z veseljem šole obiskovali,

kako so bili vneti za dobri poduk v kerščanskem nauku, in tudi v svetnih rečeh, kako so otroke sami izpraševali, jih k pridnosti v uku in k pobožnemu življenju opominjevali; in akoravno so bili že v veliki starosti, so se vendar med otroci obnašali, kakor da bi bili sami mladeneč. Zavoljo mnogih zaslug so bili tudi od presvitlega cesarja odlikovani z vitežkim križem Frane Jožefovega reda.

Iz tega razvidite, da so ranjki neutrudoma delali, da so dobro obračali darove, ktere jim je Bog dal, in zatorej jim kličemo danes: „*Gospod, daj mu večni pokoj!*“ — tisti nebeški pokoj, o katerem sv. Pavel v listu do Hebrejcev (4, 10) govori, in kterega Bog vsim tem dá, ki so se tukaj za Boga in zveličanje ljudi trudili in delali! Toda tudi še pristavimo: „*Večna luč naj mu sveti!*“

II.

Ranjki so bili kot luč na svetilniku. Imeli so namreč vse lastnosti, ktere sv. Pavel od škofov in mašnikov tirja.

Dali so najpoprej Bogu, kar je božjega; bili so vsi vneti in goreči za Boga, za čast njegovo. Radi so prav slovesno božjo službo opravljali, in skrbeli so, čast božjo tudi vnanje povišati; zatorej so skrbeli za lepo cerkveno obleko, za okinčanje altarjev in obilno razsvetljavo, za lepo petje pri božji službi in pri procesijah; oskrbeli so sv. misijon, da bi se srea farmanov vžgala k goreči ljubezni do Boga in gorela za čast njegovo.

Ravno zavoljo tega so tudi z veseljem semtertje v drugih farah duhovno opravilo prevzeli, da bi se s tem božja čast še bolj povišala. Ta gorečnost za čast božjo se je videla, ko so božjo besedo oznanovali — tukaj so ljudi opominjevali, prosili in svarili, ljubiti Boga in to ljubezen razodevati z zvestim spolnovanjem božjih zapoved. Sveta gorečnost za čast božjo pride iz goreče ljubezni do Boga, do Jezusa; kdor pa Boga ljubi, ta želi in dela, da bi ga vsi ljudje ljubili.

Bili so ranjki trezni (to je previdni v vsem dejanji); bili so razumni (dobro svetovati), postavni (v obnaši, hoji in obleki), do ptujih postrežljivi; saj je bilo njih veliko veselje, ako jih je kdo obiskal in so mu mogli kaj postreči; bili so krotki, niso bili prepirljivi, ne napuhnjeni (niso časti iskali), ne togotni, ne lakomni, ampak dobrotljivi. Znano je, da fara Begunjska se zastran dohodkov med sreduje šteje, in vendar so ubogim in bolnim radi podelili, podpirali sv. misijone in revne šolarje, z eno

besedo: v vsim njihovem dejanji in nehanji je bilo le dobro videti. In zatorej so ne le vam farmanom kot luč svetili — bili so luč tudi vsem duhovnom te dekanije; zatorej so jih tudi vsi duhovni spoštovali in odkritosrčno ljubili; zatoraj tudi danes vsih srca britko žalujejo, ker so zgubili razumnega dekana, odkritosrčnega prijatelja in dobrega sobrata!

Preljubi! v rakvi leži truplo vašega duhovnega pastirja — usta, katera so vam božjo besedo tako goreče oznanovala, so zdaj za vselej zaprta — toda življenje njihovo, katero smo premišljevali, vam dve veliki resnici oznanuje — namreč, truditi se, delati za Boga in dušno zveličanje — dobro obrniti darove, ktere ste od Boga dobili — potem pa, ko luč svetiti na svetilniku, s tem, da bote dolžnosti svoje natanko spolnovali.

Predragi! ker so ranjki se trudili in delali za Boga in zveličanje ljudi, ker so v resnici kot luč na svetilniku svetili, jim danes kličemo z besedami sv. cerkve: „*Gospod, daj mu večni mir in pokoj — in večna luč naj mu sveti!*“ — Upamo, da je Bog ranjkemu dal večni pokoj in da mu zdaj sveti večna luč v nebesih — toda tega brez posebnega razodenja božjega od nobenega odrašenega ne moremo za gotovo trditi: Bog je neskončno pravičen, nič o madeževanega ne more k njemu v nebesa priti. Sv. apostelj Pavel se je več kot drugi aposteljni za Kristusovo cerkev trudil, je več delal in trpel, pa vendar je pisal Korinčanom (I. Kor. 4, 4.): „*Akoravno si nisem nobene nezvestobe svest, vendar zavoljo tega že nisem pravičen, ker se morem motiti; ta, ki me sodi, je gospod Bog, ki more določiti, ali sem zvest, ali ne*“ — in zatorej je verne prosil, da bi zanj molili, da pride v častitljivo vstajenje od mrtvih, da bi dosegel večno zveličanje. (Fil. 3, 11.) Kdo tedaj si bo zmed nas svest svojega zveličanja? Zatorej molite za svojega nekdanjega dobrega in gorečega g. fajmoštra in dušnega pastirja, ker tudi oni so za vas vsaki dan več ko 24 let molili; molite zanje, da jim Bog, ko so se toliko let za vaše zveličanje trudili in delali, zdaj dá večni pokoj; molite zanje, da, ker so vam z lepim zgledom vedno svetili, jim zdaj sveti večna luč! Mi vsi pa k tebi Jezus, ki boš tudi nas sodil, z britkim srcem danes kličemo: Daj ranjkemu večni pokoj! in večna luč naj mu sveti! Amen.

Čast. kan. dr. L. Klofutar.

Homiletična zrna.

Prilike gospodove.

Le eden je bil do zdaj na svetu, ki zasluži ime Učenik, ker je vselej in povsod to in tako govoril, kar in kakor je bilo najbolj prav. Jezus Kristus je tako razlagal svoj božji nauk, da je globoko pretresal srca poslušalcev; *zakaj njegovo govorjenje je bilo polno oblasti, ter je segalo globoko v srce; učil je kakor kdor ima oblast in ne kakor pismarji* (Mat. 13, 54; 7, 29).

Predrzno bi tedaj bilo, ko bi hoteli soditi njegove nauke v sv. evangeliju in bi rekli: le-ti so nam bolj všeč kakor le-uni. Če pa vendar le pravimo, da nam segajo nekteri govori Jezusovi bolj do srca, je to le po človeško govorjeno, po našem osebnem vtisu. In v tem pomenu je razumeti, ako trdimo, da se nam med raznimi govori Gospodovimi ravno prilike nekako najbolj prikupijo. Jezus je kaj rad v prilikah govoril (Mark. 4, 33. 34). Njegove prilike so neprecenljivi biseri vsih narodov, za vse čase, za vse kraje; nedosegljive so, ko bi se jih predrznili meriti le po slovstvenem merilu, kaj še le, če jih merimo s katoliško mero!

Ker je dolžan duhovni pastir v vseh rečeh posnemati svojega božjega Učenika, naj ga posnema tudi v tem, da rad oživlja svoje podučevanje z lepimi prilikami. Malim in odraslim bo nauk tako bolj jasen in pristrčen. Vsaj one prilike, s katerim je Jezus svoj božji nauk pojasnoval, bi moral vsak temeljito razumeti. Upamo tedaj, da bo vstreženo, ako te vse kaj več ko klasične prilike nekoliko pojasnimo.

1. Sejavec in seme.

Glejte, sejavec je šel sejat. Ko seje, nekaj semena pade poleg pota in je bilo pohojeno; tudi so prišle ptice izpod neba, in so ga pozobale. Drugo pa je padlo na kamnito, kjer ni imelo veliko prsti in je hitro pognalo, ker ni imelo globoke zemlje. Ko je pa solnce izšlo, je zvenelo; in ker ni imelo korenine, je usahnilo. Drugo pa je padlo med trnje, in trnje je zrastle ter ga zadušilo in ni dalo sadu. Drugo je padlo v dobro zemljo in je dalo sad, kateri se je vzdigoval in raste; eno stoternega, eno šestdeseternega, eno trideseternega. Kdor ima ušesa za poslušanje, naj posluša!

Priložnost za to priliko je bila prav blizo. Bržkone se je razprostiralo pred očmi poslušalcev tako polje, po eni strani ob cesti, po drugi pa se vzdigovalo po skalah, ki so bile pokrite le s tenko prstjo, na tretji je mejilo ob trnji ali osatu, ki še zdaj tam velik in trnjast prav v obilnosti raste; sredina pa je bilo dobro, rodovitno zemljišče. Vsakako si moramo misliti, da so se v priliki imenovani deli (pot, kamnito, trnje, dobra zemlja) skupaj držali; kajti noben sejavec ne gre nalašč sejat na cesto, na kamnito, ali med trnje. Pri sejanji se le

ne dá ubraniti, da bi nekaj ne padlo na bližnjo pot, nekaj na kamnito ali pa med trnje.

Prilika po besedi je pač tako priprosta, da je vsakemu otroku razumljiva; ker vsak lahko vé, da se zrnje na pohojeni poti ne more prijeti in večkrat tudi z lastnimi očmi vidi, kako ga ptice izpod neba pridejo zobat; tudi to dobro vé, da rastline v plitvi zemlji ne morejo stalno rasti, zlasti če vroče solnce pripeka in da med trnjem ne morejo sadu obroditi. Po érki in besedi seveda je jasno; ali ko je Jezus izgovoril, so judje, zlasti prevzetni farizeji, stali in zvedavo gledali, češ: kaj pa to pomeni?

Ali Jezus prevzetnežem ni hotel razložiti, ampak le apostelnom, rekoč, da spridenim in nevernim judom za kazen govori v skrivnostnih prilikah, „da gledajoči ne vidijo, in poslušajoči ne slišijo in ne umejo“; aposteljne pa blagruje rekoč: „Veliko prerokov je želelo videti, kar vi vidite, in niso videli, in slišati, kar vi slišite, in niso slišali“, ter jim, ko so spet sami ž njim, razklada:

Prilika je pa to-le. Seme je beseda božja. Kedar kdo sliši besedo kraljestva, in ne razume, pride hudič in odvzame, kar je sejano v njegovem srcu; to je tisti, kateri je poleg pota sejano.

Kteri je pa na kamnito sejano, je tisti, kateri besedo sliši in jo brž z veseljem sprejme: pa nima korenine v sebi, ampak je za nekaj časa; kadar pa vstane nadloga in preganjanje zavolj besede, se precej pohujša.

Kteri je pa med trnje sejano, je tisti, kateri besedo sliši, toda skrb tega sveta in slepotija bogastva zaduši besedo in je brez sadu.

Kteri je pa v dobro zemljo sejano, je tisti, kateri besedo sliši in razume in sad rodi, in stori nekteri stoternega, nekteri šestdeseternega, nekteri pa trideseternega.

V razlagi se Jezus nič več ne ozira na lastnost zemlje, ampak na seme, kakor bi bilo le-to raznovrstno. Jezus ne pravi: pot, kamnito, trnje, kamor zrnje pada, pomeni te in te ljudi, marveč: tisti, ki so vsejani na pot, na kamnito, med trnje so taki in taki ljudje. Tla in seme je potem, ko je že vsejano, takorekoč vse eno, to je, tisti človek, ki posluša pri krščanskem nauku ali pri pridigi besedo božjo — ali zastonj ali pa s pridom. Na obeh straneh so trojne vrste poslušalci; tri vrste je taci, ki zastonj poslušajo in tri vrste onih, ki s pridom poslušajo besedo božjo.

Izmed slabih poslušalcev so najslabši v prvem oddelku: *kteri so poleg pota* (Mark. 4, 15). To so tisti zanikerneži, ki nimajo za krščanski poduk ne pravega razuma ne volje, — tlačanski poslušalci, ki sicer pridejo še poslušat, pa jim je ravno toliko, kakor bi ne prišli, ker se jih kar nič ne prime; prazni pridejo, pa spet prazni gredo. To so malomarni, topi poslušalci, ki so v posvetno tako zamaknjeni, da na božje reči že več misliti ne znajo, ali pa so z grehom svoje srce že popolnoma spridili, da je vse posušeno, ledeno, otrpnjeno, kamenito, — trdo shojena pot! — Pa pri taki malomarnosti navadno človek ne ostane, kajti v dušnem življenji je stalno pravilo: kdor ne gre naprej, gre nazaj. Iz malomarnosti na-

stane mržnja do besede božje, iz mržnje pride sovrašтво in nejevera. Slaba odgoja, napačni nazori spridene tovaršije, kužno branje, liberalizem in materijalizem — duh časa, — to je tisti hudobec, ki jim besedo iz srca vzame, da ne verujejo in ne bodo zveličani.

Pri drugem oddelku slabih poslušalcev, — *na kamniti zemlji* — so tisti ljudje, katerim božja beseda in tedaj tudi krščansko življenje ni tako zares, kakor bi moralo biti. Imajo sicer dobro voljo, pa tej volji manjka glavna lastnost — trdna stalnost. Še žalostniše je pri njih, kar zadeva um in razum; krščanski duh jih še ni dovelj prevzel, jim še ni šel v žile in kosti, s kratko: katoliškega prepričanja nimajo, manjka jim, kristjanu najpotrebniše reči — katoliškega značaja! Kar je lahko, kar prijetno, kar se rahločutnemu srcu prilega, to še spolnijo. Pred vsako težavo se ustrašijo. Njihovo krščanstvo ima zelo tenke in kratke koreninice. Če je treba zavoljo vere kaj trpeti, n. pr. zaničevanje, poniževanje, zgubo premoženja ali časti ali celo službe, ali kake druge britkosti, so naenkrat vsi zbegani in rahla rastlinica besede božje, ki ni najdlja v njihovem omahljivem srcu prostora za krepke korenine, omahne, vene — ovene; žarko pekoče solnce britkosti in težav, lenobe in hudega nagnenja ter mamljivega svetnega zapeljevanja in satanovih napadov — jih čem lože tem sramotniše premaga — *ob času skušnje odpadejo!* Tacih mehkužnih, občutljivih, po napačni preprizanesljivi odgoji spridenih lahkoživecev, ki se nikdar niso učili, v kaki večji reči se pomagati, je v sedanjem času veliko. Toda ljudje, ki imajo krščanstvo le v prijetnih občutkih, ne umejo resnega nauka Jezusovega križa. Zgovornega pridigarja hvalijo, bliščeča služba božja jih gine, ob misijonu pretakajo solze, — pa kaj pomaga in kako dolgo? O, katoliški značaj, ki si mučence veselo in pogumno v smrt peljal, kje si?!

Tretja vrsta zanikernih poslušalcev, katerim beseda božja ne hasne, obsega vse one, ki imajo sicer dobre namene, hvalevredno prepričanje o verskih resnicah, a sree jim je premrzlo, volja se jim ne da ogreti, da bi odločno se poprijeli verskega življenja: um je veren, sree jim je preveč pogansko, zato božji nauk ne izda. Verske resnice nimajo dovelj moči in vpljiva na njihovo vživanje, grešno dejanje in nehanje. Verujejo, zraven pa vender ne nehajo goljufati, pijančevati, zapravljati, zapeljevati, kleti itd.; ostanejo od pridige do pridige verni, pa — tudi stari grešniki. Vera jim je mrtev zaklad, talent lenega hlapca v prt zavit, ki se morebiti utegne ob smrti uri še spet razviti; vera jim je mrtva — prazen klas med trnjem! —

Tudi v šoli pobožnih, pravičnih duš so trije razredi raznih poslušalcev. Dobri poslušalci so vsi, kateri *z umom in srcem* besedo božjo sprejemajo, pa jo tudi ohranijo in si resno prizadevajo po njej živeti. Trideseteri sad, bi rekli, prinašajo oni, ki so na prvi poti popolnosti, — na poti očiščevanja (via purgativa); šestdeseterni sad rodijo oni, ki se trudijo na drugi stopinji — na poti razsvitljenja (via illuminativa); stoternega sadu pa se veselijo one srečne duše, ki imajo nekakšno nebeško življenje že na zemlji, ki so se po-

pele do najviše stopinje krščanske popolnosti — na pot zedinjenja (via unitiva).

Tako je različen sad besede božje že tukaj na zemlji po različnosti prizadevanja in milosti božje. Lahko je umeti, da bo temu tudi primerno plačilo v nebesih. Najmanje plačilo bodo gotovo imeli oni, ki se le smrtnih grehov varujejo; veliko večje taki, ki se tako vestno varujejo, da še z malimi grehi vedoma Boga ne žalijo; največje seveda — prav blizo Jagnjeta — pa oni, ki v nedolžnosti preživijo svoja leta, ter ne spolnujejo samo vseh zapovedi, ampak tudi evangelijske svete, ter opravljajo junaška dela krščanske ljubezni do Boga in do bližnjega!

Pri katerem oddelku si ti? Pokaži sad božjih besedi, ki si jih slišal iz ust svojega kateheta, pridigarja, spovednika! (Dalje prih.)

Presveto rešnje Telo že nad 600 let izpostavljeno.

Starodavno francosko mesto Avignon je zato imenitno, ker so več let papeži v njem stanovali. Pa še v nekem drugem oziru je zelo znamenito. V tem mestu je namreč neko častljivo svetišče, po zunanjem sicer priprosta kapelica, kjer je že od leta 1226 skor neprenehoma presv. rešnje Telo v počeščenje izpostavljeno.

Zlobni krivoverci Albizani so se bili tudi mesta Avignona polastili in hudo divjali zoper vse svete naprave. Toda po krepkem boji jih je Ludovik VIII premagal l. 1226. V zahvalo te zmage in pa v nekoliko zadostovanje krivoverskih silovitosti, zaukaže tedanji škof avignonski Nikolaj de Corbie slovesno procesijo s presv. rešnjim Telesom, ki je bilo neseno v imenovano kapelico posvečeno sv. Križu, takrat še zunaj mesta. Sam kralj Ludovik VIII, oče svetnika Ludovika IX, se je vdeležil procesije v spokornem oblačilu, z vrvico prepasan, razoglav, s svečo v roki; zraven njega je šel kardinal kot zastopnik papežev, potem okrog 60 škofov, več baronov in slavnih mož, ter obilna množica ljudstva. Ta procesija presv. rešnjega Telesa je bila pač med prvimi, če ne celo prva te vrste, ker praznik presv. rešnjega Telesa je bil še le 1264 sploh zapovedan.

Naslednje dneve je hitelo veliko Avignoncev k tej stari kapelici v enaki spokorni obleki, kakoršno je bil kralj oblekel. Nastala je tako bratovščina „sivih spokornikov“ („Penitents-Gris“), ki šteje še zdaj prav mnogo udov po mestu. Častni kanonik Bonnel, preblagi duhovnik, ki mi je to skrivnostno častito kapelico in druge znamenitosti avignonske razskazoval, mi je pravil, da so v tej bratovščini tudi mnogi imenitni gospodje, ki se odlikujejo po učenosti in inetji zlasti pa po lepem krščanskem življenji. Sicer se po zunanje nič ne ločijo od drugih meščanov, le kadar pride vrsta, da molijo pred Najsvetejšim, se oblečejo v tisto sivkasto spokorno obleko; vrstijo se pa po raznih oddelkih mesta. Pač res častna straža, ki že toliko let tako goreče in očitno ter neprestano skazuje čast nebeškemu Kralju.

Prav posebno čudovita, zgodovinsko dokazana je pa ta-le dogdoba. V l. 1433 je reka Rhône, ki poleg avignonskega mesta teče,

(čez katero je proti koncu 12. stoletja sv. mašnik Benedikt naredil glasoviti most) po obilnem deževju tako silno narastla, da je prestopila bregove in jela že v mnoge hiše po mestu pritekati; 29. septembra je začela teči tudi v kapelo „sivih spokornikov“. Drugi dan, v god sv. Andreja, so načelniki bratovščine v velikem strahu, da bi voda ne narastla celo do tabernakeljna, pripeljejo se v čolnu do vrat, odprejo kapelico — pa kaj zagledajo? Voda je bila na dve strani razdeljena, štiri čevlje visoko, po sredi pa je bilo čisto suho, koder se je šlo do altarja, na katerem je bilo izpostavljeno presv. rešnje Telo!

Veliko ljudi je videlo ta čudež. Posebno vesela ga je bila bratovščina „sivih spokornikov“. Precej je sklenila, v spomin tolikega čudeža vsako leto obhajati poseben praznik, in da naj bi takrat šli skupno k sv. obhajilu, po večernicah pa naj bi bil govor o čudežu l. 1433. Ves Avignon vé, kako zvesto se je spolnovala ta zaobljuba. — Obilni darovi so prihajali za svečavo in olepšavo prostora pri sv. rešnjem Telesu. Od vsih strani so prihajali brezštevilni romarji.

Vsa stoletja so bili ti ponižni častivci Najsvetejšega v miru, nobena vlada jih ni motila. Le ob koncu preteklega stoletja, ko je bila na Francoskem ona grozovita prekucija, pred katero se je moralo umikati vse, kar je poštenega in svetega, — prenehala je za nekaj let ta ginljiva pobožnost do presv. rešnjega Telesa; a potem, ko so prišli mirniši časi, se je zopet prenovila v prejšnji lepoti; da, še v lepši svetlobi se je prikazala. Zlasti v tem, da se je napravila po prostih darovih nenavadno dragocena monštranca, okinčana z mnogimi od imenitnih oseb podarjenimi žlahtnimi kamni in drugimi lepotijami izborne umetnosti.

Ali bi ne mogli in ne morali tudi mi biti še veliko gorečniji in spokorniji častivci presv. rešnjega Telesa, kakor smo?

Koliko zda materna beseda.

V življenji svetnikov premnogokrat vidimo, koliko premore materna beseda pri otrocih in kako globoko se jim vtisne materni nauk v srce, da jim je zvest in zanesljiv kašipot za celo življenje. Naj bi matere iz naslednje dogodbe spregledale dolžnost in odgovornost svoje, otroci pa naj se poslušnosti učijo.

Sofija, imenitna in plemenita vdova ob času krščanskega preganjanja, si je silno želela, da bi njeni edini, srčno ljubljeni sinek kedaj nepremagljiv mučenec postal. Časi so bili silno nevarni. Vsak trenutek se je bilo bati, da ne bi bila s sinkom pred krutega sodnika klicana. Kaj je tedaj moglo njeno dobro materno srce bolj boleti in skrbeti, kakor strašna misel, da bi to, kar ima najljubšega in najdražega na zemlji, ne bilo za zmiraj zgubljeno, da bi njeni edini otrok ne bil zapeljan po zvijačnosti in žuganji, da bi po grozih mukah premagan ne odpadel celo od Jezusa Kristusa? Vse si je tedaj prizadjala, da bi ga krščansko odredila ter v njegovem sreču zagnetila živo, trdno, neomahljivo in nepremagljivo vero.

Zato mu vedno ponavlja besede: „Vojskovati se in trpeti za Boga!“

Sofija takorekoč spremeni svojo hišo v šolo mučeništva. Družega jej ni mar pripovedovati, kakor prelepe zglede in junaška dela svetih mučencev, ničesar ne povzdiguje in blagruje tako zelo, kakor mučeniško smrt za sv. vero; kar more slovesno obhaja s preljubim sinkom praznike svetih mučencev.

Tako je rastel deček in še ni dosegel dvanajst let, ko mu skrbna mati smrtno zbolí. Ko sprevidi gotovost bližnje smrti, pokliče še enkrat svojega ljubčeka k smrtni postelji. „Kaj sem te učila, ljubo dete?“ ga vpraša s slabotnim glasom. „Vojskovati se, mati, pa trpeti za Boga!“ odgovori deček. „Prav tako! Ravno tako sem te učila in vidim, da si si dobro zapomnil. O kako sem jaz srečna mati! kako veselo umrjem! Pridi, daj, da te objamem in zadnjikrat na sree pritisnem, ljubo dete! Ze te vidim z lavorom ovenčanega, vojšček Jezusa Kristusa! Objamem tiste ude, ktere boš daroval svojemu Zveličarju.“

S temi čutili najplemenitejše matrne radosti izdihne svojo dušo. — In kakšen je bil sad take odgoje?

Vzemimo v roko zgodovino cerkveno! Ta nam pripoveduje, da ie bil po materni smrti blagi sin kakor lev pogumen in močan, — nepremagljiv vojšček Jezusa Kristusa. Pripoveduje nam, da je pred dvema cesarjema pričal sv. vero Jezusovo, da je pogumno stal pred osmimi mogočnimi sodniki, da je utrudil mučílce in rabeljne, da se smrti ni bal, marveč jo iskal, da se je vse življeje vojskoval za Boga, trpel in zmagoval.

Ta junaško odgojeni otrok je postal oni veliki mož, sv. Klemenš iz Ancyre, ki je 28 let mučeniško spričeval sv. vero Jezusovo, ki je po več ko sto ječah zdihoval, ki je bil od zahoda do vzhoda in od vzhoda do zahoda preganjan, ki je imel na svojem telesu najčastniše znamenje — brezštevilne rane. Zdaj je bil trpinčen na tezavnici, zdaj spet z železom žgan; zdaj so ga nategnili na kolo, zdaj spet v močvirje potopili; z železnjimi kremplji je bil razmesarjen, v razbeljene peči vržen. Kolikrat so mislili, da je že mrtev, pa se je spet prikazal, ne le živ, temuč čudežno ozdravljen, ter se je na novo trinogom predstavil. „Tukaj“, je rekel, „so moji udje za mučenje. Starega telesa nimam več; razdjano je; toda duša in misel ste prejšnji.“

Tako je po tem edinem junaškem možu sv. vera po morji in po suhem zmagoslavje obhajala; kamor je prišel, je verne utrjeval, nevernike osramotil, novih mučencev vzbujal in strmečim narodom oznanjal vsemogočnost Kristusovo. Koliko veselje za rajnco mater, ko se je iz nebeškega veličastva ozirala na takega sina! Veseli sad njene odgoje je še pomnoževal veselje njenega zveličanja.

Ne bom katoliškim materam 19. stoletja prigovarjal, da bi svoje otroke odrejale za mučeniško smrt, to bi bilo pregrozovito za sedanji nežni, slabotni, mehkužni vek; toliko pa vendar sme sveta

cerkev terjati od njih, da bodo vsaj poštene mladenče in čednostne hčere odgojevale, ako so nekdanje krščanske matere znale izrejati tako pogumne mučence! Kako se bodo pred Bogom odgovarjali oni starši, ki se niso prizadevali svojih otrok izrediti — ne rečem mučencev, ampak še kristijanov ne, — še poštenih ljudi ne! — O, ko bi vse matere tako goreče skrbele za dušno zveličanje svojih otrok, kakor je skrbela mati Sofija, kako bi bilo to blagodejno tudi za sedANJI čas, kako bi bilo vse drugače na svetu! One sicer skrbijo; toda ne za belo obleko neomadežanega življenja, marveč za potratno obleko svetne nečimernosti; mesto bi svoje otročiče v strahu božjem krščansko in pobožno izrejale za Boga, jih izrejajo za posvetne, menljive nosteri. Po pravici je zaklical nekdanj moder mož: „Dajte mi dobrih mater, in svet bom spreobrnill!“

Jezus Kristus pridigarju.

(Po „Frassinetti: Jesus Christus, Vorbild des Priesters“).

Pridiga bodi mikavna. *Vsi so mi pričali, in so se čudili nad prijetnimi besedami, katere so šle iz mojih ust („Omnes testimonium illi dabant et mirabantur in verbis gratiae, quae procedebant de ore ejus.“ (Luk. 4, 22.)*

Iz dveh vzrokov so bile moje besede prijetne: prvič, ker so bile tako mile in mične, in drugič, ker jih je v nemal sveti ogenj in plamteča ljubezen.

Potrudi se tedaj, v svojih pridigah z besedami ljubezni in tolažbe pridobiti si sreca poslušalcev, da te bodo radi in z veseljem poslušali. Kajti če poslušalci pridigarja radi poslušajo, je s tem že spolnjen eden izmed glavnih pogojev, da beseda božja ne bode brez vspeha.

Med mojimi služabniki si ne jemlji za zgled onih, ki vedno gromijo zoper uboge grešnike, ter jim sladkega kruha moje božje besede nikoli drugače ne ponujajo, kakor z žolcem namočenega.

Govori kakor oče, kakor brat, kakor prijatelj, potlej bodo tvoje besede polne prijetnosti in radi jih bodo poslušali.

Pridiga bodi priprosta! Moje pridigovanje je bilo sicer polno moči in prijetnosti, pa vendar čisto priprosto, kakor se na mnogih krajih mojega evangelija lahko razvidi.

Najmanj izobraženim in najbolj nevednim je bilo lahko umevno, zato je hitelo ljudstvo v tolikem številu za manoj ter so posebno ubogi v duhu imeli korist mojih besedi: „Pauperes evangelizantur“ (Mat. 11, 5.)

Britko se moram pritoževati zastran nekterih mojih služabnikov, kterim sem dodelil nenavadne darove, da bi mojo besedo lahko z obilnim pridom oznanovali, pa vendar jo oznanujejo brez koristi, ker niso krščanskemu ljudstvu dovolj razumevni. Slepí jih nečimrnost, češ, da bi bili slavni govorniki; pravijo, da hočejo slavo duhovnega govorništva vzdržati, toda jaz, ki gledam na dno sreca, vem da želijo svetne pohvale in si hočejo pridobiti slavno ime.

Prizadevaj si toraj svoje pridige skladati tako priprosto, da bo najpriprostejša ženica mogla razumeti vsako misel in vsako besedo.

Ne delaj razločka v svojih pridigah, češ, da bodo nekatere svečanostne in druge navadne, te vzvišene in one priproste, take za gospôdo in take za priprosto ljudstvo.

Nikar ne ugovarjaj, da nekteri se dajo privabiti le po odliènem jeziku, da pridejo poslušat mojo besedo; kajti če pridejo taki prevzetni, slabovoljni ljudje ali ne, je paè vse eno, ker itak nimajo od pridige nikakoršnega sadu.

Tvoja naloga je, dušne hrane podajati vsm laènim in žejnim dušam; le-te dobro vedo, da je moja beseda kruh, ne pa sladkarija.

Pogled na slovstvo.

1. „Petdesetletnica Vincencijeve družbe, to je, poduk o njej in molitve“ je naslov drobní knjižici, ktero je katoliška družba na Kranjskem poslala med slovenski svet. Ker tako malo stvarico marsikdo prezre, hoèemo svoje èitatelje opozoriti na imenovani spis. Po primernem vvodu o ustanovitvi Vincencijeve družbe in o letošnji njeni petdesetletnici, nam knjižica jako poljudno pojasnuje, kaj je družba sv. Vincencija, kaj hoèe, kako deluje, kako gré osnovati tako družbo, katere koristi donaša svojim udom itd. Tudi tisk in vsa vnajnost dela èast katoliški tiskarni, iz katere je knjižica izšla. — Po našem menenji je ta poduk o Vincencijevi družbi zlasti za Kranjsko zares o pravem èasu izšel. Postava o soseskinih ubožnicah je potrjena, zdaj pa zdaj bodo morali župniki imovino dosedanjih župnijskih ubožnic veèinoma izroèiti soseski. A duhovni pastir s tem ne bo rešen skrbí za svoje uboge duhovnjane, kajti njegovi duhovni otroci so, in sv. cerkev mu skrb za nje naklada kot sv. dolžnost. Kaj ko bi o tej priliki, ko bo treba misliti na ustanovo novih ubožnic, dosedanje cerkvene siromašnice se prerodile v Vincencijeve družbe? Res da sedanji svet marsikaj storí v blagor uboštva, a to veèinoma ni prava kršèanska dejanjska ljubezen. Kršèanska ljubezen v siromaku ne gleda nekako bitje niže vrste, ampak v ubošèeku spoznava svojega brata v Kristusu, kateremu pomagati mu je verska dolžnost. Kršèanska ljubezen ne vrže revežu daru mrzlo v roko, da se ga le znebí, ona dobroto delí, ne pohvale med svetom želeè, ampak zarad Boga, ter s telesnim darom združuje duhovni dar v obliki lepega nauka, spodbude, opomina. . . Vse to dela družba sv. Vincencija, ki s kršèansko previdnostjo praviloma siromaku ne delí denarjev, katere revež premnogokrat rabi v zlo, ampak stradajoèemu preskrbuje hrane, zapušèenemu obleke, obuvala, stanovanja, bolniku zdravil in zdravnika, obrtniku dela itd. In kako lahko je zlasti po veèih krajih ustanoviti tako družbico! S kratka, Ljubljanski „Duhovni Pastir“ klièe vsem duhovnim pastirjem po Slovenskem: Vzemite v roko drobno knjižico, preèitajte, preštudirajte jo, in storite tako, da se na podlagi Vincencijeve družbe po mili naši domovini lepo razevetati zaène prava kršèanska dejanjska ljubezen.

2. *Acta et statuta synodi dioeceseanae Lavantinae* se imenuje knjižica, ki nam opisuje zgodovino in delovanje zadnjega, škofijskega zbora v Mariboru. Na 86 straneh nam podaja red in govore treh javnih sej, imena vseh èè. gg. vdeležnikov, razne dekrete izdane povodom sinode, in slednjiè, po mil. knezoškofu potrjena „Statuta dioeceseana“. Tu beremo jako važnih doloèil, n. pr. „de clericorum circa res politicas agendi ratione; de iterandis statutis disciplinaribus; de saceris

missionibus; de spiritualibus exercitiis clericorum; de cantu ecclesiastico et musica; de s. d. pensionistis et deficientibus presbyteris; de vestitu clericali; de testamentis Clericorum; de exitibus Clericorum vespertino tempore“ itd. Slehernega duhovnega pastirja bo zanimala, in mu bo koristila knjižica, če jo pazljivo prečita. Izdal in založil jo je knezoškofjski ordinarijat v Mariboru.

3. „**Svete molitve z odpustki**, molitvenik za pobožne katol. kristijane“; so-stavil J. Erker, stolni kaplan v Ljubljani — je ime lični molitveni knjigi, ki je nedavno izšla. Slovensko slovstvo se res v obče ne more meriti s ptujo literaturo, a vendar smemo trditi, da na polji pobožnega slovstva, zlasti s svojimi molitveniki, relativno prekosimo marsikateri narod. Morda smo v tej vrsti izdelkov še preveč produktivni; vsled tega prihaja semtertje tudi blago srednje vrste na književni trg. „Duhovni Pastir“ utegne o priliki naše molitvenike nekoliko dejati na reščeto; za danes le opomnimo, da naj bi duhovnik vselej pazljivo sam prečital molitveno knjigo, kojo meni razširjati med svojimi verniki, kajti ni vse za vsacega.

Akoravno pa smo ozir pobožne knjige dobro preskrbljeni, vendar izrečemo, da odkar je izšla Fr. Kosarjeva „Nebeška hrana“, nas noben novi molitvenik ni toliko zadovoljil, kot omenjeni. To je kakor nalašč za naše slovensko ljudstvo! Odpustki so že od nekdaj zelo zelo k pobožnosti vabili naše ljudi, in tu se jim ponuja knjiga z zgolj tacimi molitvami, s katerimi zamore pobožen kristijan, dan za dnevom sebi in vernim dušam v vceah pridobivati raznoterih in obilnih odpustkov; dobiček toraj dvojin! Po kratkem nauku o odpustkih (I do XVI) nam molitvenik podaja na 456 straneh: jutranje in večerne pobožnosti, potem pa za vsakteri dan celega tedna jako mnogovrstnih molitev, vzdihljejev, pesem; na to 3 maše, spovedne in obhajilne molitve, osem devetdnevnice, čvetero litanij itd. So skoraj skoz in skoz molitve od raznih svetnikov zložene, in pri vsakteri je povedano, kateri papež, kedaj, in kakošen odpustek da je podelil dotični molitvi. — A ne le spisatelj, tudi založnik nam je ustregel, kajti knjigi oblika je jako pripravna, žepna; papir trden, krasen; tisk čist, tudi za slabotno oko; cena prav zmerna — 1 gl. za polusnjati eksemplar. Molitvenik prodaja v raznovrstnem vezu založnica „Katoliška bukvarna“ v Ljubljani.

4. **Cvetje z vrtov sv. Frančiška**, izdajano po čč. oo. Frančiškanih Goriskega samostana, končalo je svoj IV. letnik, ter je prineslo v svojih mesečnih zvezčkah mnogo zalega cvetličja, pa tudi tečne hrane slovenskemu pobožnemu ljudstvu, a tudi duhovnemu pastirju pridigarju dokaj čvrstega zrna za cerkvene govore. Vrh tega pa še na zavitkih našim slovničarjem obilo trdih orehov in lešnikov ra razdrobitev, podanih po č. o. Stanislavu Škrabec-u — in vse to, celih 24 pol, za 70! krajcarjev. Nezaslišano v našem časnikarstvu! Tako delo in tako v dober kup podajati je možno le pri jako obilnem številu naročnikov. A ravno tu se prikazuje neka rana, kakor razvidimo iz vabila na naročbo V. letnika. Vredništvo toži, da je bilo preslabo prilivanje hrane. Dragi sobratje, ne dajmo, da bi sahneta začelo toliko dragoceno cvetje; potrudimo se, da nam, in boguljubnim duhovnijanom našim v duhovni blagor še dalje čvrsto poganja, evete in rodi vrt sv. Frančiška! Naročnino na V. letnik (70 kr.) sprejema opravništvo „Cvetja“ v Gorici.

A. Z.